

BIJLAGE 1: Uitvraag G40 Stedennetwerk Inburgering (Reacties 32/40), EenVandaag, januari 2018																						
	Gemeente	1. Kunt u een schets geven van de feitelijke situatie in uw gemeente?	2. Hoe vindt u dat de inburgering verloopt? Verloopt de integratie zoals u dit was voorgesteld of verwacht had?	3. Wat zijn voor u de belangrijkste struikelblokken waar u tegenaan loopt bij het begeleiden van een vluchteling?	4. Wat is volgens u de beste manier voor een nieuwkomer om te integreren, de taal te leren en onafhankelijk van een uitkering werk te vinden? Lukt dit in uw gemeente?	5. Wat heeft u van de Rijksoverheid nodig om de komende jaren de inburgering (beter) te begeleiden?	Stelling: “De integratie van vluchtelingen na 2015 gaat goed in mijn gemeente.”	Stelling: ”Mijn gemeente heeft voldoende instrumenten om de integratie van nieuwkomers te begeleiden.”														
1	Alkmaar	De gemeente Alkmaar heeft in 2015, 2016 en 2017 670 (inclusief kinderen) mensen opgevangen Veel van hen zijn afkomstig uit landen als Syrië, Afghanistan, Irak, Iran en Somalië. Aantal in de bijstand: <table><tr><td>2015</td><td>99</td></tr><tr><td>2016</td><td>156</td></tr><tr><td>2017</td><td>67</td></tr></table> NB. Er worden bijstandspartijen geregistreerd. Een echtpaar is één bijstandspartij. Zodra de vergunninghouder een inwoner van de stad wordt zien wij degene als Alkmaarse inwoner en registreren wij deze persoon binnen de uitkering niet als vergunninghouder. De cijfers van de algemene uitstroom van bijstandsgerechtigden houden wij uiteraard wel bij.	2015	99	2016	156	2017	67	De gemeente heeft geen regie op de inburgering, daardoor is er te weinig zicht op de resultaten van de inburgering. Op dit moment moeten veel vergunninghouders wachten op het doen van het examen. Dat is jammer, omdat het inburgeringsproces daardoor vertraging oploopt. Sinds mei 2017 volgen vergunninghouders in de regio Alkmaar een intensief programma met als doel integratie en participatie. Dit programma loopt parallel met de inburgering en start in het AZC. We verwachten dat hierdoor de integratie beter verloopt.	Onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal en geen regie op de inburgering	De vergunninghouder, verplicht, een intensief programma gericht op een duurzame integratie en participatie te laten volgen en daarbij goed te begeleiden. Het programma zou moeten starten in het AZC. De gemeente Alkmaar is samen met de gemeente Heerhugowaard, Langedijk, Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo is in mei 2017 gestart met een intensief programma integratie en participatie vergunninghouders. Dit start in het AZC en sluit aan op de voorinburgering dat al in het AZC plaatsvindt.	Regie en DUO budget van de vergunninghouder (€ 10.000) naar de gemeente, zodat er meer sturing door de gemeente en meer maatwerk voor de vergunninghouder mogelijk is.	Zo absoluut kunnen we het niet stellen. Er wordt meer aandacht, geld en tijd besteed aan de integratie. We verwachten daardoor een snellere integratie van de vergunninghouder in de samenleving.	Oneens: meer regie bij de gemeente en daardoor meer mogelijkheden voor maatwerk, begeleiding en sturing.								
2015	99																					
2016	156																					
2017	67																					
2	Almelo	De feitelijke situatie in Almelo wordt als volgt benaderd: Vanaf 2013 tot heden bevinden zich 184 (unieke)(oud)vluchtelingen (lees: via COA ingestroomde statushouders) in de bijstand . De totale groep, dus inclusief gezinsleden, bestaat uit 331 personen. Van deze 184 statushouders zijn er 93 afkomstig uit Syrië en 68 uit Irak. 23 personen komen uit overige landen. In het kader van ons projectplan “Versnelde integratie en participatie “(2017/2018) richten wij ons op een groep van 225 statushouders. De integrale aanpak wordt gekenmerkt door inzet op individuele maatwerktrajecten, gericht op taalbevordering, uitstroom naar werk, werkervaring of participatie naar vermogen, waarbij aan de statushouders een passend weekprogramma wordt aangeboden. Voorafgaand aan het individuele traject zijn de statushouders “gescreend” op hun mogelijkheden en talenten en wordt gezamenlijk met de statushouders bepaald wat zij nodig hebben voor hun integratie en participatie. Vanaf september 2017 is het plan operationeel en in uitvoering.	De voortgang van de feitelijke inburgering van statushouders geeft een wisselend beeld en is ook van de persoon afhankelijk. Voor een snelle inburgering is kennis van de Nederlandse taal een cruciale voorwaarde. Belangrijk is dat er een gestructureerde en sluitende aanpak en individuele aandacht en coaching/begeleiding nodig is voor deze nieuwkomers in de lokale samenleving. De wettelijke verplichte inburgeringscursussen alleen sorteren onvoldoende effect omdat slechts ongeveer een derde van de cursisten een diploma behaalt.	In Almelo worden (uit het AZC) uitgestroomde statushouders zoveel mogelijk opgevangen door Stichting Vluchtelingenwerk Almelo. Algemeen (risico op) struikelblok in de begeleiding van vluchtelingen is de stress die ontstaat door de veelheid van regels en cultuurverschillen, die op deze mensen afkomt. Statushouders kunnen gemakkelijk in de problemen raken door foutieve keuzes m.b.t huisvesting en/of het ontstaan van schulden door onbekendheid met regelgeving. Ook het niet/onvoldoende beheersen van de Nederlandse taal is een probleem. Inzet van tolken is van cruciaal belang om goede begeleiding mogelijk te maken. Een derde aspect betreft de onbekendheid van werkgevers met de (kwaliteiten van) deze doelgroep. Ook daarop zal de begeleiding van de statushouder moeten worden versterkt.	In het bestuursakkoord Rijk/VNG zijn goede aanzetten gegeven om de aandacht voor statushouders op belangrijke onderwerpen te intensiveren om zo een versnelling in de inburgering en integratie te realiseren. Een integrale aanpak op de vraag: wat heeft de individuele statushouder nodig en een goede begeleiding op het totale daaruit voortvloeiende traject moet het mogelijk maken dat statushouders een perspectief krijgen op een zelfstandig leven, onafhankelijk van allerlei sociale voorzieningen. De verschillende inspanningen en activiteiten ten behoeve van de statushouders moeten logisch op elkaar zijn afgestemd, waarbij een traject-coach de voortgang bewaakt. De verbinding tussen de betrokken maatschappelijke partners zijn gelegd en de uitvoering van trajecten is gestart. De verwachting is dat met deze aanpak minder statushouders (langdurig) afhankelijk raken van een bijstandsuitkering.	Vanuit de ingezette structuur en de intensievere inzet op begeleiding verwachten wij dat gaandeweg meer statushouders sneller zullen inburgeren en integreren. Dit is echter een kwestie van lange adem. Een periode van 2 jaar is daarvoor tekort. Wij verwachten nog zeker 3 jaar nodig te hebben om substantiële resultaten te kunnen boeken.	Oneens, met dien verstande dat wij met onze aanpak op de goede weg zijn.	Oneens: de intensieve aanpak is kostbaar en zal langere tijd moeten worden toegepast. Daarvoor ontbreken nu (nog) structurele extra financiële middelen.														
3	Almere	De gemeente Almere heeft in de periode 2015-2017, 1177 vergunninghouders (inclusief kinderen) in de gemeente opgevangen. De meeste vergunninghouders komen uit Syrië en Eritrea. Van de instroom 2016/2017: worden er 510 bijstandsuitkeringen verstrekt <table><tr><td colspan="2">Uitstroomcijfers 2017:</td></tr><tr><td>Trajecten</td><td>200</td></tr><tr><td>Werk</td><td>17</td></tr><tr><td>Parttime werk</td><td>30</td></tr><tr><td>Studie</td><td>4</td></tr><tr><td>Overige redenen (verhuizing, aangaan relatie, overlijden etc).</td><td>68</td></tr><tr><td>Inburgeringstraject</td><td>95%</td></tr></table>	Uitstroomcijfers 2017:		Trajecten	200	Werk	17	Parttime werk	30	Studie	4	Overige redenen (verhuizing, aangaan relatie, overlijden etc).	68	Inburgeringstraject	95%	• De inburgering is nog steeds een markt waar wij weinig zicht/ grip op hebben. Statushouders kiezen zelf een inburgeringsaanbieder. • We zien grote verschillen in het aanbod, zowel in kwaliteit als in intensiteit. Wel is het zo dat statushouders inmiddels ieder kwartaal het contract met de aanbieder kunnen opzeggen. Dit geeft iets meer flexibiliteit om statushouders bijvoorbeeld naar een re-integratietraject te begeleiden. • Sinds januari hebben wij een meer gerichte aanpak voor vergunninghouders die een uitkering ontvangen van de gemeente, waardoor we in het directe contact met de vergunninghouder beter in staat zijn te adviseren t.a.v. de keuze voor een taalaanbieder, en deze keuze ook af te stemmen op andere activiteiten (re-integratie).	• De taalbarrière belemmert effectieve communicatie. • Gebrek aan vertrouwen in formele ondersteuning/ overheid en/of terughoudendheid een beroep te doen op deze voorzieningen waardoor het contact soms moeizaam verloopt. • In Almere hebben we een integrale aanpak waarbij we naast de verplichte inburgering ook direct inzetten op toeleiding naar werk of onderwijs, activering. Statushouders hebben daardoor een druk programma. We hebben signalen ontvangen dat dit ten koste gaat van het beroep dat zij kunnen doen op de maatschappelijke begeleiding van Vluchtelingenwerk en andere ondersteuning. Mensen geven aan dat zij hier geen tijd voor hebben.	• Direct bij binnenkomst in Nederland gericht en intensief inzetten op taal en niet pas echt beginnen als de woning in een gemeente geregeld is. Nu moeten gemeenten dat tekort aan kennis overbruggen en duurt het langer en is het moeilijker om cliënten op de arbeidsmarkt te plaatsen • Meer investeren op netwerkontwikkeling/ dialoog met Nederlandse mensen • Meer tijd (geld) om effectief te ondersteunen en steeds samen te zoeken naar mogelijkheden • Ondersteunen naar minimaal B1 niveau Bovenstaande doen we niet of nauwelijks omdat daar de middelen voor ontbreken. Het leren van de taal is nog geen garantie voor een ingeburgerde vergunninghouder. Het lage niveau van de minimale eindtermen van de huidige inburgering is ver onder de taaleisen van de Nederlandse arbeidsmarkt. Het biedt hooguit garantie voor een evt. permanent verblijf in Nederland. De gemeenten kunnen het leren van de taal betrekken in een breder aanbod dat gericht is op participatie in de stad. Dat kan in de vorm van onderwijs, werk of vrijwilligerswerk.	• Integratie komt van twee kanten, de maatschappij en de nieuwkomer. Investeer in beide kanten. • Maak het praktisch minder ingewikkeld zodat vergunninghouders zich kunnen richten op het opbouwen van een leven en een netwerk • Ondersteun de vergunninghouder meer op het gebied van oriëntatie op onderwijs en arbeidsmarkt, geef hem/ haar de tools om zelf een plan te maken • Zorg voor ondersteuning naar minimaal B1 niveau	We zien grote verschillen. Het gaat op dit moment niet overwegend goed, maar het gaat wel. Als er echter geen zicht komt op het continueren van onze inspanningen in en na 2018 ziet de toekomst er een stuk minder positief uit. Het gaat niet allemaal vanzelf.	We hebben op dit moment wel voldoende instrumenten, maar de kans is groot dat we over een paar maanden met lege handen staan. Ondersteuning vergt vooral veel tijd en deze moet wel beschikbaar zijn.
Uitstroomcijfers 2017:																						
Trajecten	200																					
Werk	17																					
Parttime werk	30																					
Studie	4																					
Overige redenen (verhuizing, aangaan relatie, overlijden etc).	68																					
Inburgeringstraject	95%																					

			• T.a.v. integratie zien we dat vergunninghouders met veel praktische zaken worden geconfronteerd en het wegwijs worden in ons systeem. Netwerkontwikkeling met Nederlandse mensen, in de buurt etc. krijgt te weinig aandacht. • Inburgering stop bij niveau A2, maar de arbeidsmarkt vraagt minimaal B1 niveau. • Inburgering is teveel gericht op alleen het leren van de taal. Daarnaast wordt de inburgering aangeboden in groepen waar de vergunninghouder in één groep zit met andere vergunninghouders. Ze zijn daardoor teveel gericht op elkaar. Taal is een voorwaarde, maar niet het enige doel.	• Gebrek aan juiste kwalificaties voor de Nederlandse arbeidsmarkt, kennis van de Nederlandse waarden en normen op de werkvloer (algemene werknemersvaardigheden) gecombineerd met belemmeringen om in te stromen in het Nederlandse onderwijssysteem (taal, rekenen, geldigheid behaalde diploma's, financiering met name bij statushouders die niet meer kunnen instromen (DUO lening kan tot het 30e levensjaar). • Het ontbreekt de doelgroep aan een realistisch toekomstperspectief. Verwachtingsmanagement in een vroeg stadium (start in het AZC en in de gesprekken met o.a. de klantmanager) is een belangrijke voorwaarde.	Ook kan het aanbod ingepast worden in de lokale werkgelegenheid en arbeidsmarkt. Het hele inburgeringstraject moet als einddoel participatie in de stad hebben en van het behalen van een taalniveau. Daar kunnen de gemeenten in samenspraak met relevante partners in de stad zoals onderwijs en werkgevers een aanbod voor ontwikkelen. Naast beleidsruimte hebben de gemeenten middelen nodig om dit te faciliteren.	Er wordt veel gesproken over 'regie' bij de gemeente, maar daarmee alleen neem je de belangrijkste knelpunten niet weg. Integratie kan je niet regisseren, dat moet van verschillende kanten komen. Door de praktische vragen en knelpunten weg te nemen, kan de lokale overheid zich meer dan nu het geval is richten op het aanjagen en faciliteren van gesprekken/ debat in Almere over integratie, het ondersteunen van creatieve initiatieven die zorgen voor kennismaken, praten en oriënteren door te doen, voor integratie. Wat we van de Rijksoverheid nodig hebben is dat ze niet alleen de verantwoordelijkheid overdragen, maar ook de middelen die ervoor nodig zijn om die verantwoordelijkheid vorm te kunnen geven. Het huisvesten is gelukt, maar dat is nog maar het begin van het verhaal. Voor succesvolle inburgering, integratie en participatie is een lang traject nodig, wat simpelweg geld kost. Wanneer we niet de middelen krijgen om dit te realiseren kweken we een nieuwe onderklasse van kansarme inwoners die op geen enkele manier aansluiting hebben bij de maatschappij waarin ze leven. Dat is zeer onwenselijk.		
4	Alphen a/d Rijn	De instroom over 2015-2017 is 600 personen geweest, volwassenen en kinderen. De meeste instroom komt Syrië, Ethiopië, Somalië en Eritrea. Het aantal uitkeringen bedraagt nu nog 344. Er zijn 88 personen uitgestroomd uit de uitkering, vanwege inzet voor de participatiecoaches. De grootste groep personen is uitgestroomd wegens werk aanvaarding, studie of vanwege verhuizing naar een andere gemeente.	De inburgering verloopt zoals verwacht stroef. De reden hiervoor is dat de regie en besluitvorming bij de statushouder zelf ligt. Zij hebben zelf de keuze welke taalschool en op welke dagen zij naar school gaan. Ook kunnen zij zelf kiezen voor dag of avond lessen. De gemeente adviseert de statushouder wel, maar heeft geen zeggenschap over het contract wat ze afsluiten. De gemeente kan niet sturen op het aanbod van de taalscholen en de kwaliteit of snelheid van de lessen. Dit zorgt er voor dat de inburgering vertraging oploopt en er mensen niet (op tijd) slagen voor de inburgering. De statushouder moet in een vroeg stadium na aankomst in Nederland een keuze maken mbt de inburgering. Veelal zie je dat ze deze keuze niet kunnen maken en een aanbieder kiezen waar kennissen ook inburgeren. Ze kunnen de eigen en weloverwogen keuze nog niet maken. Dit kan komen doordat ze niet gewenst zijn om eigen keuzes te maken of doordat ze de gevolgen nog niet kunnen overzien.	- Het aanbod van de taallessen die niet of onvoldoende aansluit bij de participatie. - De werkgevers die niet allemaal even bereidwillig zijn om statushouders een kans te geven om de 1e stap op de werkvloer te zetten. En hierbij rekening houden met de taalactiviteiten en andere participatie activiteiten overdag. - Werkgevers die dit wel willen zijn vaak gebonden aan voorwaarden waaraan statushouders niet kunnen voldoen. Denk bijvoorbeeld aan het verhogen van de moeilijkheidsgraad voor het behalen van het VCA. Door het verhogen van de moeilijkheidsgraad is het ontzettend lastig om het VCA examen te behalen en aan het werk te kunnen. - Onvoldoende vrijwilligerswerk voor anderstaligen. - In de gemeente Alphen aan den Rijn is een continue stroom van 20 AMV-ers. Dit zijn minderjarige alleenstaande vluchtelingen, die begeleiding krijgen van Nidos en Timon. Zodra deze jongeren 18 jaar worden, is zeer intensieve begeleiding nodig, aangezien de voogdij komt te vervallen en er geen ouders zijn om op terug te vallen. Jongeren die niet kunnen doorstomen naar het MBO, nemen deel aan het School@Work project, welke in samenspraak met MBO-Rijnland en Rijnvicus is opgesteld.	Verplichte (!) start en deelname aan inburgering (taallessen en vrijwilligerswerk) vanaf dag 1 in het AZC. Dan komt de statushouder direct in de actiestand en weet deze wat er van hem verwacht wordt. Met de ruime keuze en vrijheid kunnen de statushouders moeten de statushouders om leren gaan. Deze vroege start van de inburgering zou moeten doorlopen op het moment dat de inwoner naar de gemeenten verhuisd. Samenvoegen van Taal en werk zorgt voor optimale integratie! In de gemeente zijn we hier volop mee bezig, maar ligt niet alles binnen de mogelijkheden. Zo ben je gebonden aan de regels en mogelijkheden van het COA. Zo is bijvoorbeeld de voorinburgering die zij aanbieden niet verplicht, waardoor niet iedereen hieraan deelneemt. Ook ben je gebonden aan budgetten. Deze manier van werken vraagt al een investering van de gemeente, alvorens de statushouder gekoppeld is aan een gemeente. Deze voorinvestering komt niet altijd ten goede van de gemeente die de investering heeft gedaan. Dit pleit voor regionale AZC's, waar vandaan ze statushouder aan een gemeente gekoppeld kan worden. Dit intensificeert ook de regionale aanpak en de samenwerking. Op het moment dat een statushouder aan de gemeente is gekoppeld, zetten we zoveel mogelijk in op duale trajecten. Dit zijn kostbare trajecten waarin veel maatwerk moet plaatsvinden, vanwege de vrije keuze in taalaanbieder. Echter als je deze investering nu niet doet, bestaat de kans dat de statushouder (en zijn gezin) langdurig afhankelijk blijven van een uitkering en niet financieel zelfstandig zijn. De inzet van vrijwilligers loopt goed. Ook is er voldoende draagvlak binnen de samenleving.	Een duidelijke taak/verantwoordelijkheid, inclusief budget en keuze vrijheid mbt het aanbod en de kwaliteit daarvan. Een investering in de voorbereiding op het bereiken van de 18 jarige leeftijd, van minderjarige alleenstaande vluchtelingen, die begeleiding krijgen van Nidos en Timon. Zodra deze jongeren 18 jaar worden, is zeer intensieve begeleiding nodig, aangezien de voogdij komt te vervallen en er geen ouders zijn om op terug te vallen.	Geen van beide. We zijn heel goed op weg, maar zijn nog niet op het punt dat we kunnen zeggen, dat de integratie goed gaat. De inzet van vrijwilligers voor de begeleiding van de inwoners is goed. Ook is er in de Alphenese samenleving voldoende draagkracht.	Eens. De instrumenten zijn voldoende. Een wens zou wel zijn een ruimer budget, integratie kost veel tijd en geld.

				Jongeren die wel kunnen doorstromen naar het MBO, hebben ook intensieve begeleiding nodig bij het maken van een studie keuze passend bij de vraag op de arbeidsmarkt regio. - De grote hoeveelheid aan regels en voorwaarden in Nederland. Het kost veel tijd om uit te leggen en te begrijpen, hoe het zit met de toeslagen, kinderbijslag, ziektekostenverzekering en vergoedingen of bijbetaling e.d. De mensen hebben veel begeleiding nodig om dit te begrijpen en hierop in te spelen.				
5	Amersfoort	Kunt u een schets geven van de feitelijke situatie in uw gemeente? <i>Hoeveel vluchtelingen heeft uw gemeente sinds 2015 opgevangen? Uit welke landen komen de mensen? Hoeveel vluchtelingen van deze groep zitten in de bijstand? Hoeveel vluchtelingen zijn uitgestroomd uit de bijstand en wat zijn ze gaan doen?</i> Voor de duidelijkheid: wij beantwoorden deze vraag in de context van de huisvesting van statushouders. Amersfoort heeft daarnaast ook tijdelijke noodopvang voor vluchtelingen geboden. Tussen 2015 en begin 2017. <i>Huisvesting statushouders</i> Van 2015 t/m 2017 zijn 908 personen onder de taakstelling gehuisvest in de gemeente Amersfoort. In deze korte tijd lukt het niet om verder precieze cijfers aan te leveren. In het aantal van 908 personen zijn ook kinderen onder de 18 jaar meegeteld. Ongeveer 2/3^e deel van de 908 personen zijn volwassenen met een bijstandsuitkering. Deze personen hebben als herkomstland Eritrea (ongeveer 20%), Syrië (ongeveer 60%) en overig (ongeveer 20%).	Hoe vindt u dat de inburgering verloopt? Verloopt de integratie zoals u dit was voorgesteld of verwacht had? In de gemeente Amersfoort verloopt de inburgering en integratie goed. De gemeente Amersfoort blijft regie voeren op de inburgering en integratie van statushouders. Maatschappelijke begeleiding laten we in Amersfoort doen door de organisatie NVA. Het NVA laat deze taak deels door vrijwilligers uitvoeren. Zo worden alle statushouders uitgenodigd voor een informatiegesprek over de Wet Inburgering en krijgen zij een trajectbegeleider die de inburgering en integratie begeleidt. <i>Taalonderwijs</i> Slagingspercentages op het inburgeringsexamen. NVA scoort in vergelijking met het landelijke beeld gunstig. Alle cursisten Amersfoort 50% Alle cursisten landelijk 33% Statushouders Amersfoort 41% Statushouders landelijk 30% <i>Participatie</i> Uitkeringsafhankelijkheid Amersfoort 11% Landelijk 14% <i>Arbeidsparticipatie (2015)</i> Niet westerse migranten Amersfoort 50% Landelijk 46% Westerse migranten Amersfoort 68% Landelijk 61% Vluchtelingen Amersfoort 43% landelijk 32%. Niet alleen hierdoor verloopt de integratie voorspoedig. Amersfoort kan rekenen op een grote betrokkenheid en inzet van veel vrijwilligers. Veel inwoners stellen hun eigen sociale netwerk open voor nieuwkomers. Het college vindt de betrokkenheid van de vrijwilligers erg belangrijk en zeer waardevol. Voorstellen die door de bij nieuwkomers betrokken inwoners gedaan worden, omarmen we graag.	Wat zijn voor u de belangrijkste struikelblokken waar u tegenaan loopt bij het begeleiden van een vluchteling? In de Wet Inburgering zitten een aantal struikelblokken. Voor middelbaar- en hoogopgeleide snelle leerders is de Wet Inburgering passend, voor de laagopgeleide langzame leerders niet. Zij moeten 600 lesuren volgen en 4 maal alle deexamens doen om aan te tonen dat ze zich voldoende hebben ingespannen. Dit is nogal demotiverend. Voor deze groep moet op maat gekeken worden wat ze helpt om in te integreren en te gaan participeren op de arbeidsmarkt.	Wat is volgens u de beste manier voor een nieuwkomer om te integreren, de taal te leren en onafhankelijk van een uitkering werk te vinden? Lukt dit in uw gemeente? Arbeidsparticipatie is de beste manier om te integreren. In de gemeente lukt dit goed. De gemeente Amersfoort heeft blijvend geïnvesteerd in de begeleiding van statushouders (budget vanuit maatschappelijk begeleidingsgelden en de participatiewet). Elke statushouder heeft een trajectbegeleider die het traject van inburgering en integratie begeleidt. Naast inburgering (taallessen) worden passende instrumenten ingezet om stappen te zetten om het trajectdoel te verwezenlijken. Trajectdoel kan zijn zorg (5% van de statushouders), activering (45%) opleiding en werk (50%). In de gemeente Amersfoort is de begeleiding van statushouders belegd bij een onafhankelijke stichting, die naast de maatschappelijke begeleiding ook de trajectbegeleiding biedt. Deze stichting heeft jarenlange ervaring met het werken met statushouders en is goed in staat om aan te kaarten wat er nodig is en kan zelf instrumenten ontwikkelen.	Wat heeft u van de Rijksoverheid nodig om de komende jaren de inburgering (beter) te begeleiden? Beleid en/of wetgeving die afgestemd is op de doelgroep. Beleidmakers moeten in contact treden met de doelgroep om te zien/horen wat noodzakelijk is. Er zou een definitie geformuleerd moeten worden wat inburgering/integratie inhoudt om vervolgens vast te stellen wat nodig is om dat te bereiken.	“De integratie van vluchtelingen na 2015 gaat goed in mijn gemeente.” Eens	“Mijn gemeente heeft voldoende instrumenten om de integratie van nieuwkomers te begeleiden.” Eens

6	Apeldoorn	Taakstelling: <table><tr><td>2015</td><td>2016</td><td>2017</td><td>Totaal 2015 t/m 2017</td></tr><tr><td>268</td><td>400</td><td>213</td><td>881</td></tr></table> Wij zijn erin geslaagd alle statushouders feitelijk te huisvesten. Het betreft m.n. mensen uit Syrië en (een relatief grote groep) mensen uit Eritrea. Een relatief grote groep is jong, want in eerste instantie opgevangen als minderjarige (AMV'ers). <table><tr><td><i>ingestroomd in</i></td><td><i>aantal uitkeringen was</i></td><td><i>en is op 19 juli 2017</i></td><td><i>uitstroom percentage</i></td></tr><tr><td>2015</td><td>155</td><td>136</td><td>12%</td></tr><tr><td>2016</td><td>265</td><td>247</td><td>7%</td></tr><tr><td>2017</td><td>99</td><td>80</td><td>19%</td></tr></table> Bovenstaande uitstroomcijfers betreffen de stand van zaken tot halverwege 2017. De aantallen uitstroom 2de halfjaar moeten hierbij nog opgeteld worden. In totaal konden in 2017 118 statushouders uitstromen naar full- of parttime werk, of naar een studie met studiefinanciering. Vooral vanuit de groep (voormalige) AMV'ers is de uitstroom groot, nl. ca. 65% van hen stroomt door naar regulier MBO-onderwijs (in eerste instantie de Entree-opleiding met extra taal).	2015	2016	2017	Totaal 2015 t/m 2017	268	400	213	881	<i>ingestroomd in</i>	<i>aantal uitkeringen was</i>	<i>en is op 19 juli 2017</i>	<i>uitstroom percentage</i>	2015	155	136	12%	2016	265	247	7%	2017	99	80	19%	Integratie is een zaak van lange adem. Statushouders zijn volop bezig de taal te leren, voor een deel van de doelgroep gaat dit relatief gemakkelijk/snel. Veelal betreft dit hoger opgeleiden, die al een basiskennis van het Engels hadden. Voor diegenen die in het land van herkomst weinig onderwijs hebben genoten/(anderstalig-)analfabeet zijn, is dit een grote klus. Zonder (basis-)kennis van het Nederlands is integratie lastig. De gemeentelijk inzet is gericht op een intensieve begeleiding richting werk, zodra ingeschat wordt dat de basiskennis van het Nederlands voldoende is. Dit betreft momenteel een groep van ca. 100 mensen. Voor diegenen waarvoor werk nog niet in beeld komt, wordt gezocht naar aanvullingen op het inburgeringsprogramma, b.v. met vrijwilligerswerk of taalstage. Deze opgave is nog een aanzienlijke. Voor de grote groep AMV'ers die door de gemeente wordt opgevangen, is een specifieke school opgezet. Focus van alle betrokkenen is doorstroming naar regulier onderwijs. Dit lukt voor ca. 65%. Voor diegenen die –ondanks de maximale periode ISK-onderwijs- de stap naar Entree-onderwijs toch nog te groot is, is een speciaal maatwerkprogramma Inburgering gemaakt. Waarbij met stages en sport tot een fulltime programma gekomen wordt. Dit achten wij noodzakelijk om te voorkomen dat anders op jonge leeftijd een blijvende afstand tot de Nederlandse samenleving ontstaat. Een vergelijkbare intensieve aanpak wordt momenteel ontwikkeld voor een groep volwassen Eritreeërs met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. De opgave voor statushouders met een grote onderwijsachterstand om volwaardig te gaan participeren, is zeer groot. En vergt een meerjarige inspanning van zowel betrokkene zelf als partijen daaromheen. Voor een ander (kleiner) deel van de statushouders geldt dat zij al volop actief zijn in de Apeldoornse samenleving.	De begeleiding van statushouders richting werk vergt veel meer personele inzet dan voor autochtone Nederlanders gebruikelijk is. Ook is er op een aantal momenten een noodzaak tot de inzet van tolken. In 2016 en 2017 zijn extra rijksmiddelen beschikbaar gesteld. Die middelen raken snel uitgeput. Dat betekent dat de noodzakelijke inzet door gemeenten zelf gefinancierd moet gaan worden. Er is een noodzaak alert te zijn op het voorkomen van schulden. Door Vluchtelingenwerk wordt in de door hen geboden periode van begeleiding daarom sinds kort een financiële toets afgenomen. Extra begeleiding bij de financiën is mogelijk om te voorkomen dat financiële stress de integratie negatief beïnvloedt.	Intensieve trajecten! Bij voorkeur fulltime. En erkennen dat het tijd kost om een taal te leren, voor sommigen zelfs veel tijd. Voor de laagopgeleiden ontstaat het risico dat zij door hun DUO-lening heen raken zonder op een voldoende taalniveau te komen. De eerste signalen daarvan zijn inmiddels bekend. Zonder verdergaande inspanning blijft voor deze groep een actieve participatie aan onze samenleving onbereikbaar, en de afstand tot de arbeidsmarkt onoverbrugbaar. Met onderwijspartners/vrijwilligersorganisaties samen moet vervolgtrajecten ontwikkeld worden. Financiering daarvan is een zorg.	Regie op inburgering terug. Voldoende middelen om voorlopig extra in deze doelgroep te kunnen investeren. Voldoende financiering van extra taal in regulier onderwijs, op alle niveau's, van jong tot oud. (Kennis)ontwikkeling vervolgprogramma's voor zeer laag-opgeleiden/analfabeten die er niet in slagen hun Inburgeringsexamen te behalen.	Eens	Eens
2015	2016	2017	Totaal 2015 t/m 2017																													
268	400	213	881																													
<i>ingestroomd in</i>	<i>aantal uitkeringen was</i>	<i>en is op 19 juli 2017</i>	<i>uitstroom percentage</i>																													
2015	155	136	12%																													
2016	265	247	7%																													
2017	99	80	19%																													
7	Arnhem	In 2015 zijn 275 statushouders gehuisvest in Arnhem (volwassen en kinderen) 52% van de groep van 275 statushouders is afkomstig uit Syrië, 16% uit Eritrea, 7% uit Afghanistan, 6% uit Irak, 4% uit Somalië en 15% uit overige landen. Totaal zijn aan bovengenoemde groep 123 uitkeringen toegekend in 2015. Hiervan is 18% inmiddels beëindigd vanwege betaald werk/eigen bedrijf, 14% vanwege studie en 24% overig (verhuizing etc)	De inburgering is verworven tot een formeel en nogal bureaucratisch proces, waarbij statushouders bovendien hun eigen inburgeringskosten moeten betalen en daarvoor veelal schulden moeten maken. Inburgeren is primair gericht op het behalen van het inburgeringsexamen en is daarmee een doel op zich geworden. De opvang van vluchtelingen in Arnhem is door de intensieve samenwerking van professionals en vele vrijwilligers van meet af aan goed verlopen. Het was bijzonder om te zien hoe inwoners in Arnhem, een stad die zelf na de Slag om Arnhem ervaring heeft met vluchten, de vluchtelingen welkom hebben geheten. De integratie van statushouders gaat niet vanzelf, maar door de actieve betrokkenheid van verschillende organisaties en vele vrijwilligers verloopt ook dat proces in essentie goed.	• Weinig regie op traject van de individuele inburgering per statushouder bij externe (taal-)aanbieders • Onvoldoende financiële middelen om een inhaalslag te kunnen maken op de grote aantallen statushouders . Arnhem heeft meer statushouders opgenomen dan de taakstelling was. Ook in 2018 zit Arnhem ver boven de taakstelling • De verschillende wetgevingen die naast elkaar lopen (zie pamflet VNG/Divosa/G32) • De lange wachttijden van DUO voor inburgeringsexamens en vervolgens ook weer maanden wachttijd voor de uitslag bekend is. Hierdoor komen statushouders in problemen en lopen uit de 3-jaarstermijn. Het gevolg is dat de lening van DUO wordt omgezet in schuld en ze dus vanuit een achterstandssituatie, namelijk vanuit een schuld, starten.	Arnhem heeft een plan gemaakt voor de integratie van nieuwe Arnhemmers. Er is een Kernteam Statushouders geformeerd dat ervoor zorgt dat iedere statushoudereen plan van aanpak heeft voor de integratie; zo wordt gezorgd voor maatwerkop individueel niveau. (Zie ook evaluatieverslag Bruggen bouwen en onderhouden). Het project loopt door in 2018. Deze aanpak is opgezet met de extra Rijksmiddelen 2016/2017. De middelen worden aangevuld met middelen van de gemeente Arnhem zelf.	• Extra financiële middelen om cultuursensitief te kunnen werken en interventies te kunnen toepassen voor een versnelling van de integratie en participatie. • Aanpassing van wet- en regelgeving om als gemeente meer regie te kunnen nemen (met name overdracht inburgering naar gemeenten) • Gemeente Arnhem verwijst voor details naar het pamflet van 24 maart 2017 en brief 7 december 2017 van VNG/Divosa/G32 https://vng.nl/onderwerpeninde-x/asiel/asielbeleid-en-integratie/nieuws/geef-gemeenten-de-regie-op-inburgering-vergunninghouders	Wij geven geen antwoord op deze stellingen, omdat benantwoording onvoldoende ruimte voor nuance biedt.	Wij geven geen antwoord op deze stellingen, omdat benantwoording onvoldoende ruimte voor nuance biedt.																								

8	Breda	Breda is een gastvrije stad. Dat dragen we uit door ons op verschillende manieren in te zetten voor nieuwkomers via de opvang en integratie van vluchtelingen en statushouders. Veel Bredanaars zetten zich vrijwillig of professioneel in voor hulp, taal en vriendschap en brengen zo de Bredase integrale aanpak dagelijks in de praktijk. Breda heeft gedurende twee jaar opvang mogelijk gemaakt via het AZC in Breda. Daarnaast heeft Breda voldaan aan taakstelling voor de opvang van statushouders. In 2015 hebben wij 345 statushouders gehuisvest, in 2016 480 statushouders en in 2017 274 statushouders. Onze statushouders komen uit veel verschillende landen. De meesten komen uit Syrië, Somalië, Eritrea, Irak, maar ook uit Iran, Afghanistan, Centraal-Afrika. Op dit moment ontvangen 661 statushouders vanaf 2015 een bijstandsuitkering. Uitkeringen die beëindigd zijn de afgelopen jaren: Uitstroom statushouders 2015: 25 waarvan 3 naar betaald werk, 11 naar studie en 11 anders, m.n. door verhuizing Uitstroom statushouders 2016: 29 waarvan 5 naar betaald werk, 2 naar zelfstandig ondernemerschap, 7 naar studie en 15 m.n. door verhuizing Uitstroom statushouders 2017: 28 waarvan 11 naar betaald werk, 5 naar studie en 12 anders, m.n. door verhuizing Er zijn in totaal 82 statushouders uitgestroomd uit de bijstand de afgelopen 3 jaar.	Sinds april 2017 is door DUO data vrijgegeven over de aantallen inburgeraars. Eerst voor de G4 maar nu ook voor andere gemeenten. Wat opvalt en niet anders is in andere gemeenten is dat veel mensen uitstel hebben gekregen voor de termijn van inburgering en dus langer over het traject doen. Ook Breda heeft veel mensen die conform landelijke cijfers hun inburgering niet hebben gehaald in drie jaar. Het is bekend dat de inburgering sinds 2013 en tot op heden de eigen verantwoordelijkheid van de statushouder en gezinsmigranten. Daarmee is er geen directe invloed mogelijk van gemeenten. Het rijk is ook verantwoordelijk voor de certificering van de inburgeringsaanbieders met het keurmerk Blik op Werk. In het kader van de Bredase integrale aanpak statushouders doen we het volgende om de integratie te bespoedigen en zicht te hebben op het inburgeraanbod en -gebruik: - Voorzien in een professioneel taalspreekuur, taalnetwerk BredaTaal en taalkaart voor het gericht doorverwijzen naar diverse aanbieders; - "Welkomsssttaal" als laagdrempelige portal waar iedere statushouder meteen kan starten op eigen niveau en daarna evt verder kan bij andere aanbieders: wij boeken goede resultaten op taalniveau verhoging en aansluiting op inburgeringsaanbod - Kwartaal overleg met alle commerciële en niet commerciële aanbieders inburgering in Breda - Andere activiteiten die taal en inburgering bevorderen zoals vrijwilligerswerk, culturele en sportactiviteiten	De belangrijkste struikelblokken zijn: @ Gebrek aan regie en sturingsmogelijkheden op de inburgering. @ Beperkte informatie over de achtergrond van een statushouder bij aankomst in onze gemeente. @ Onzekerheid over de vervolg financiering t.b.v integratie en begeleidng statushouders vanuit het Rijk nu het Uitwerkingsakkoord is afgelopen en daarmee continuering van de intensieve aanpak en doorontwikkeling daarvan onzeker is.	Breda is trots op haar integrale anapak die met partners uit de stad en vele vrijwilligers wordt vormgegeven. De paralele aanpak die gelijktijdig inzet op taal, ondersteuning en toeleiding naar werk of opleiding maakt dat statushouders eerder starten met het opbouwen van een nieuw leven in Breda. Hierbij is belangrijk dat alle statushouders dezelfde basis informatie krijgen, via het Bredase Goede start programma, maar dat het darana afhangt van de individuele situatie van een statushouder en zijn eventuele gezin wat er nog meer nodig is aan ondersteuning. De inzet van buddies en andere vrijwilligers om statushouders zo snel mogelijk een eigen netwerk te laten opbouwen vinden wij van groot belang. Voor de instroom statushouders vanaf 2017 hebben wij een nieuw begeleidingsmodel opgezet; daarnaast zijn alle statushouders 2015 thuis bezocht en hebben we ook de doelgroep 2016 via de inzet van specifieke regisseurs in beeld.	@ overdracht van regie naar gemeenten w.b.t de inburgering". Verder geldt voor de bredere integratie van statushouders dat wij het volgende nodig hebben: @ Uitsluitel over de financiële kaders voor de begeleiding van de statushouders instroom vanaf 2018. @ Bij de uitwerking van het regeerakkoord: aansluiten op werkwijzen en goede voorbeelden zoals de afgelopen 2 jaar door gemeenten ontwikkeld in de begeleidng van statushouders.	Eens	Eens, m.u.v. regievraagstuk op de inburgering.
9	Delft	□ Van 2015 t/m 2017 huisvestte de gemeente Delft 595 statushouders. Daarvan komt 60% uit Syrië en 15% uit Eritrea. Kleinere aantallen komen uit Irak, Afghanistan, Iran etc □ Sinds anderhalf jaar monitoren wij statushouders in relatie tot hun afhankelijkheid van de bijstand. Dit zijn er 471 (stand nov. 2017). Dit zijn grotendeels de statushouders hierboven genoemd, echter niet één op één dezelfde. De minderjarigen zijn er uit gehaald. De 471 bevatten wel de statushouders die vóór 2015 in Delft gehuisvest zijn, al zijn dat er relatief weinig. □ Van deze 471 zijn er: - o 96 uit de bijstand (werk, studie, overige reden) - o 22 parttime aan het werk - o 353 in de bijstand stand nov. 2017	Statushouders maken een nieuwe start in hun leven. Zij moeten een vreemde taal leren en zich aanpassen aan leefregels en gewoonten die flink verschillen met hun land van herkomst. Bovendien moeten zij hun weg zien te vinden in een complex en sterk 'gereguleerd' land. Die weg vinden zij doorgaans niet vanzelf. Velen kampen met psychische problemen die te maken hebben met gebeurtenissen in het land van herkomst en tijdens hun vlucht. Integratie verloopt dan ook met vallen en opstaan. Het duurt doorgaans een aantal jaren voor de statushouder volwaardig participeert in zijn/haar nieuwe thuisland. Voor actuele resultaten over het inburgeren in Delft verwijzen wij u naar DUO. De gemeente beschikt niet over actuele cijfers. Onze ervaringen zijn als volgt: Nederlands is een moeilijke taal. Het kost de inburgeraar over het algemeen veel tijd om het Nederlands goed onder de knie te krijgen. Het overgrote deel van de statushouders komt niet nier verder dan het elementaire A2-niveau. Dit bemoeilijkt het vervolg naar studie of werk. Wij zijn niet blij met de organisatie van de inburgering/ taaleducatie. Formeel hebben de gemeenten sinds 2013 geen taak inzake inburgering. De gehele verantwoordelijkheid (informatie, financiën en toezicht) ligt bij het Rijk. De markt voor taalaanbieders is vrij, de gemeente heeft hier geen rol in.	Zie ook beantwoording vraag 2. De inburgeringplicht botst soms met de arbeidsplicht. Als de inburgeraar 3 à 4 dagdelen taallessen volgt op verschillende dagen van de week, is hij/zij slecht te bemiddelen op de arbeidsmarkt. De psychische problematiek bij veel statushouders is lastig te tackelen. Daarvoor is een cultuursensitieve aanpak nodig die we niet breed "in huis" hebben. We maken stapjes door onze wmo- en jeugdhulp daartoe geschikt te maken.	Wij verwijzen hierbij naar het rapport Geen tijd te verliezen (eind 2015) van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid. Daarin adviseert de WRR om de begeleiding van de vluchteling/statushouder niet langer te organiseren in de volgorde van 1)huis, 2)taal/inburgering, 3)werk/integratie. Het inmiddels breed gedeelde uitgangspunt is om direct op meerdere fronten in te zetten. Het mes snijdt aan alle kanten. Al lerend, werkend & integrerend krijgt de statushouder de taal beter onder de knie en meer perspectief om zichzelf te onderhouden.	Om te beginnen de begeleiding naar taal en werk in één hand, bij de gemeenten, zodat dit in samenhang georganiseerd kan worden. Er heeft destijds een vreemde 'move' plaatsgevonden. Terwijl de begeleiding van kwetsbare bewoners naar gemeenten is gedecentraliseerd (jeugdhulp, wmo, participatiewet), vond tav de inburgering (ook kwetsbare inwoners) juist het omgekeerde plaats (van gemeenten □ Rijk).	Het glas is halfvol. We spannen alle zeilen bij, maar de weg is moeilijk en weerbarstig. Veel vluchtelingen zijn kwetsbaar en koesteren soms onrealistische verwachtingen. Maar daarnaast zijn er ook schoolvoorbeelden. Bemoedigend is de inzet van veel vrijwilligers als buddy, taalmaatje of maatschappelijk begeleider.	Neen, De gemeente doet wat binnen haar mogelijkheden ligt. Het zal efficiënter werken als de regie op inburgering terug naar de gemeenten komt, incl. de nodige middelen daarvoor. Het vinden van een baan gaat niet vanzelf. Ook daar kan meer begeleiding het verschil maken. Binnen het re-integratie-budget kunnen we daar nauwelijks middelen voor vrijmaken, gezien onze verantwoordelijkheid in deze voor veel kwetsbare groepen.

			Het is aan de inburgeraar om uit het aanbod te kiezen en financiering te regelen. Deze verantwoordelijkheid is voor veel statushouders te hoog gegrepen. Medio 2016 hebben wij het reeds bestaande Taalhuis gefaciliteerd om de vele statushouders te begeleiden naar een geschikte taalaanbieder, passend bij diens potentie en behoefte. Dit voorkomt helaas niet dat de statushouder soms een keuze maakt op 'oneigenlijke' gronden, en dat voor de taalaanbieders ook commerciële belangen meespelen.					
10	Dordrecht	Sinds 2015 hebben we in Dordrecht 693 vergunninghouders gehuisvest (onze taakstelling in die 3 jaar (2015tm2017) was bij elkaar 662). Het merendeel is afkomstig uit Syrië (ca 70%). Circa 10 tot 15% komt uit Eritrea. Andere herkomstlanden zijn o.a.: Irak, Somalië, Afghanistan. Circa 68% is volwassen. In de periode 2015tm2017 zijn dat 470 personen. Dit heeft geleid tot 337 uitkeringsdossiers per eind december 2017. In het jaar 2017 zijn 44 Dordtse statushouders uit de bijstand gestroomd: • 14 statushouders zijn aan het werk; • 12 statushouders zijn begonnen met een opleiding en ontvangen studiefinanciering; • 18 statushouders zijn vanwege exogene factoren uit de bijstand gestroomd Ten slotte zijn er ook nog 6 Dordtse statushouders parttime aan het werk gegaan (en zitten nog parttime in de bijstand).	De integratie is een proces van lange adem. Je hier thuis voelen, begrijpen hoe het hier gaat, het eigen maken van de taal enzovoorts, dat is niet van vandaag op morgen gerealiseerd. Dat vergt tijd. Medebepalend voor het tempo is ook de variëteit tussen vergunninghouders. Dat gaat over achtergrond, cultuur, opleiding, werkervaring, al Engels kunnen spreken, etc.. Oftewel, voor de één zal het proces sneller verlopen als voor de ander. Daarin zijn we 'down to earth' en realistisch. Tegelijk is onze ambitie en inzet gericht op snelle en duurzame integratie en participatie. We willen dat alles wordt gedaan om de integratie voorspoedig te laten verlopen. Dat gaat over werk, maar ook over afgeleiden daarvan (vrijwilligerswerk, taalwerkstages) en andere vormen van meedoen en 'onderdeel zijn van'. Zo kan een lidmaatschap van een sportvereniging al een substantiële stap zijn in iemands integratieproces. Onze verwachting was niet dat nu al grote groepen vergunninghouders zouden zijn uitgestroomd uit de uitkering. Onze verwachting is wel dat met hetgeen nu gebeurt in de stad en regio, die uitstroom op gang gaat komen. We hebben gezaaid en zijn nog aan het zaaien, maar de eerste oogst zit er aan te komen. Er is al sprake van uitstroom (zie vraag 1), maar we verwachten een sterkere toename, zodra vergunninghouders hun inburgering hebben doorlopen. Het merendeel van de vergunninghouders zit nu nog in het inburgeringstraject (zeker als we séc kijken naar de doelgroep vanaf 2015). De afgelopen periode zijn we bezig geweest om, binnen het pallet aan mogelijkheden die je hebt als stad en regio, de condities zo neer te zetten, dat vanuit alle kanten wordt bijgedragen aan de integratie en participatie. Het lokale netwerk van professionals en vrijwilligers is in een actieve stand. Het is ons gelukt om de vergunninghouders te huisvesten in bestaande woningen in buurten, waardoor vergunninghouders direct tussen en in het 'gewone' leven wonen (we hebben geen grootschalige tijdelijke woonvoorzieningen hoeven te realiseren). Vluchtelingenwerk is met veel vrijwillige inzet actief en benut het netwerk van lokale initiatieven (maatjes, kerken, taalcoaches, formulierenbrigade, etc.). Ook is de sociale dienst op zoek gegaan naar mogelijkheden om vergunninghouders, parallel aan hun inburgering, eerder naar werk/scholing of op een traject naar werk te zetten. Er is daarvoor een team ingericht specifiek voor vergunninghouders en instrumenten zijn ontwikkeld zoals taalwerkstages, empowermenttraining,	Geen directe grip als gemeente op (1) de inburgering van een cliënt en (2) de wijze waarop de inburgering nu is ingericht. Dit zijn grote struikelblokken. We kunnen als gemeente niet direct zien hoe iemand vordert in zijn inburgering. Dat maakt bijsturen op cliëntniveau of het aanbieden van extra ondersteuning lastiger. De veelheid aan aanbieders maakt het ondoorzichtig voor vergunninghouders; in principe moeten ze zelf een keuze maken, maar 'wat is de juiste aanbieder voor mij?'. Ook zijn er vraagtekens te zetten bij de lening die een vergunninghouder afsluit voor de bekostiging van de inburgering. In geval niet binnen 3 jaar het examen wordt behaald, wordt de lening niet omgezet in een gift. De vergunninghouder heeft dan een schuld waarbij je je kunt afvragen hoe bevorderlijk dat is voor de integratie en het meedoen. Recente onderzoeken naar armoede en schulden laten zien dat mensen in schulden onder stress leven en vaker irrationele keuzes maken. Dat werken we op deze wijze met de huidige inburgeringssystematiek voor vergunninghouders in de hand. Het effect van het huidige systeem is ook dat vergunninghouders niet het maximale uit zichzelf halen. Ze kiezen eerder voor inburgeren op een 'lager niveau' dan op staatsexamenniveau, uit angst dat het staatsexamen te hoog gegrepen is, ze het diploma niet halen en ze de lening terug moeten betalen. Ook dit heeft een negatief effect op het vervolg van hun integratie. Nieuwkomers moeten inburgeren. Dat staat buiten kijf. Maar we kunnen vraagtekens zetten bij de wijze waarop dat gebeurt met leningen en boetes. Positieve incentives en ondersteuning en aansporing kunnen effectiever zijn. Waarbij overigens het 'niet-willen' nog steeds gesanctioneerd moet worden, maar dan direct boter bij de vis (dan is voor betrokkene duidelijk(er) waarom hij de boete krijgt, zijn boetes nog klein en overzichtelijk/behapbaar, maar voldoende om bij te dragen aan een gedragsverandering). Naast inburgering als struikelblok is een ander struikelblok de grote afstand tussen sommige groepen en de Nederlandse samenleving (leefwereld versus systeemwereld).	• Hoe eerder hoe beter / geen tijd verliezen. • Onderdempelen in taal en mogelijkheden bieden om mee te doen. • Duale trajecten: naast inburgering en taalverwerving op school, ook meedoen in trainingen, taalwerkstages, vrijwilligerswerk, aanvullende meters maken in taalverwerving via taalcoaches, lidmaatschap sportvereniging, etc.. • Onderdeel worden van lokale netwerken (buurt, sport, werk, etc.) • Werkgevers betrekken	• Schouder aan schouder mentaliteit (het is een gezamenlijk probleem en vraagt een gezamenlijke inzet, ook op de langere termijn) • Budget om hetgeen we de afgelopen periode hebben neergezet te continueren, maar ook om nieuwe ontwikkelingen of fases te faciliteren en financieel mee te bewegen. We zien in de tijd steeds een soort van scharnierpunten: In het begin lag de nadruk op (crisis/nood)opvang van vluchtelingen; dat werd gevolgd door huisvesting in gemeenten van vergunninghouders; daarna kwam met name het sociale aspect/domein aan bod met de focus op integratie en meedoen; nu ontstaat steeds meer beeld bij achterliggende problemen (met name vanuit het intensieve contact gericht op integratie/meedoen) • Inburgering onder regie van de gemeenten brengen en systeemfouten eruit halen (zie ook vraag 3) • Ontzorging staat in het regeerakkoord; dat kan antwoord bieden voor het probleem 'systeemwereld vs leefwereld' (zie vraag 3). • Budget voor professionalisering maatschappelijke begeleiding. Dit wordt nu door vluchtelingenwerkwerk gedaan met veel inzet van vrijwilligers onder aansturing van een handjevol professionals. De rijksvergoeding van €2370,-- per inburgeringsplichtige vergunninghouder voor maatschappelijke begeleiding is niet toereikend om de professionele inzet steviger neer te kunnen zetten.	eens/oneens Het woord 'goed' in de stelling is een groot woord. We denken dat we in Dordrecht en de regio 'goed op weg' zijn met de integratie van vergunninghouders, maar we zijn er nog niet. Het is een kwestie van lange adem en zitten dus midden in een proces.	oneens Het belangrijkste instrument, de inburgering, missen we als gemeente. Tevens is er een reëel risico op wegvallen van instrumentarium zodra extra tijdelijke rijksmiddelen (2016/2017) uitgeput raken. Zonder extra rijksbudget komen we vanaf 2019 in de problemen ten aanzien van het bestaande instrumentarium.

			extra taal, scholing, etc. De inzet is maatwerk, maar ook een zoektocht. Zoeken naar wat werkt en aanslaat. Wat we in Dordt doen lijkt veel op wat elders ook gebeurt: zo vroeg mogelijk beginnen aan de integratie en participatie. Niet wachten tot iemand zijn inburgering heeft afgerond, maar parallel daaraan gericht ondersteunen met de inburgering, de integratie en het pad naar werk.	Voor een deel zit dat in de mensen zelf (cultuurverschillen, analfabetisme, e.d.). Van de andere kant hebben we het hier ook wel erg ingewikkeld georganiseerd (eigen bijdrage zorg, zorgtoeslag, etc.). Voor onszelf is dat al lastig te volgen en ons eigen te maken, laat staan als je van het platteland van Eritrea komt.				
11	Eindhoven	Sinds 2015 zijn er ruim 1200 vergunninghouders in Eindhoven gehuisvest. De meeste mensen komen uit Syrië en Eritrea. 644 huishoudens van vergunninghouders ontvangen een bijstandsuitkering (september 2017). Tot in 2017 is er geen registratie bijgehouden van uitstroom van vergunninghouders (er wordt niet op land van herkomst of etniciteit geregistreerd bij de algemene uitstroom). In 2017 zijn we gestart met het project arbeidsparticipatie vergunninghouders, met specifieke trajecten (ook duale trajecten) voor vergunninghouders. Om een goede startpositie op de Nederlandse arbeidsmarkt te krijgen is een versnelde integrale aanpak voor de vergunninghouders nodig, met als doel zelfredzaamheid. We richten ons op de arbeidsparticipatie van vergunninghouders om zo hun aansluiting op de Nederlandse samenleving en arbeidsmarkt te bevorderen.	In acht nemende dat nog veel dingen verbeterd kunnen worden, is de gemeente Eindhoven over het algemeen tevreden over de aanpak om bij te dragen aan de integratie van vergunninghouders. Met de hoge instroom in 2015 kwamen ook vele organisatorische vragen, oa. over een sluitende begeleiding, mogelijkheden om werk of studie te starten, extra mogelijkheden om de taal te oefenen. Als de ingestroomde AMVers 18 jaar worden komen er meer signalen over de gebrekkige zelfredzaamheid van deze groep, waardoor gewerkt wordt aan een sluitende aanpak 18-/18+. Inmiddels zijn daar betere afspraken over gemaakt en zien we dat de dienstverlening en de verschillende (dienstverleningen en) trajecten beter op elkaar aansluiten. Daarnaast zetten we passende trajecten in, gericht op de realistische mogelijkheden van de vergunninghouder. Doorlopen van een voortraject met de nadruk op gedrag, mindset en verwachtingen , met daarop volgend inhoudelijk aansluitende vervolgtrajecten waarbij de werkcomponent voorop staat. • Door ontwikkelen van duale trajecten in samenwerking met de taalaanbieders en de werkgevers in de stad en regio zijn we ook steeds beter in staat om via duale trajecten verschillende aspecten van integratie op elkaar af te stemmen (vinden van werk, leren van de taal, 'weg vinden' in de wijk). Toch blijft er de grote wens om alle verschillende aspecten beter op elkaar af te stemmen en zo door meer integraliteit ook een snellere en duurzamere integratie te bewerkstelligen.	Een van de belangrijkste obstakels die de gemeente Eindhoven ziet is dat de regie op inburgering niet meer bij de gemeente ligt, sinds 2013. Het is niet mogelijk om vergunninghouders goed te begeleiden tijdens hun inburgeringstraject. Door de vrije markt is het ook niet mogelijk om aanbieders van inburgering goed te controleren of hun gegevens in te zien. Hierdoor kunnen we niet sturen op de resultaten van inburgering, terwijl het wel een wezenlijk onderdeel is van het integratieproces. Bovendien bemoeilijkt dit ook het ontwikkelen van integrale trajecten waarbij bijvoorbeeld werk en inburgering gecombineerd worden. Met steeds meer partners ontwikkelen we deze trajecten. Daarnaast is goede afstemming tussen verschillende wetten nodig om op een efficiëntere manier integratie te bewerkstelligen. Denk bijvoorbeeld aan goede afstemming met de WEB (volwasseneducatie) en de Wet Inburgering. Dat is nu nog niet het geval. Ander struikelblok is de situatie van AMVers wanneer zij 18 jaar worden. Volgens de we moeten zij zelfredzaam zijn, maar in de praktijk is dat niet zo, op het gebied van taal, netwerk, financiën, werk en/of huisvesting. Ondanks een betere afstemming van de begeleiding is er (veel) sprake van schulden, eenzaamheid en/of geen toekomstperspectief. Ook op het gebied van onderwijs heeft maar een kleine groep van de m.n. Eritreese AMVers kans op een startkwalificatie. Velen hebben onvoldoende onderwijs in het thuisland genoten of hebben teveel zorgen om mee te kunnen in het Nederlandse onderwijssysteem. Er wordt gewerkt aan een andere invulling van het traject en het bieden van mogelijkheden om via extra begeleiding op BOL en BBL, op MBO1 en 2 niveau, toe te werken naar leren en werken.	De beste manier om vergunninghouders/nieuwkomers snel en duurzaam te laten integreren is door een integrale aanpak op maat. Dit betekent dat het leren van de taal, het leren kennen van de Nederlandse cultuur en mentaliteit en het zoeken naar werk (als dat niet mogelijk is een andere tijdsbesteding, bv vrijwilligerswerk) op elkaar moeten aansluiten en elkaar kunnen versterken. Het beheersen van de taal vergroot je kansen op de arbeidsmarkt, maar op de werkvloer verbeter je ook de taal; Het begrijpen van de Nederlandse cultuur helpt je op de werkvloer (werknemersvaardigheden), maar op de werkvloer leer je in contact met collega's ook meer over Nederland; Taal helpt je in ontmoetingen en het maakt je zelfredzaam, en door al in een vroeg stadium deel te nemen aan allerlei activiteiten wordt je taalontwikkeling ook versterkt. Dit zijn maar een aantal voorbeelden. De gemeente Eindhoven realiseert dit door integrale en duale trajecten, laagdrempelige initiatieven (zoals een taalcafe of een intercultureel event) en een integrale aanpak van de participatieverklaringstrajecten. Toch is integratie niet alleen te bewerkstelligen in een gemeentelijke aanpak. Dit vraagt ook een open houding van de samenleving en een actieve inzet van de vergunninghouder. In ons beleid hebben we daar ook aandacht voor. Integratie is een opdracht voor de gehele stad.	Inburgering is op dit moment geen verantwoordelijkheid meer van de gemeenten. Eindhoven zou graag zien dat de gemeente weer meer regie krijgt op inburgering. Hierdoor kunnen we de vergunninghouders beter begeleiden, hun mogelijkheden in kaart brengen en in hun totale integratietraject kunnen we onze integrale aanpak beter inzetten en borgen.	Eens/Oneens. Zoals genoemd is Eindhoven, ondanks verbeteringen die zeker nodig zijn, tevreden over de aanpak en de ontwikkelingen die afgelopen jaren ingezet zijn. De aanpak is nog volop in ontwikkeling en daar blijven we mee door gaan. Voor de toekomst willen we snelle en duurzame uitstroom naar werk, effectieve inburgering, goede taalontwikkeling en duurzame integratie in de samenleving. Vooral dat laatste is echter niet alleen te realiseren door gemeentelijke regelingen. We krijgen signalen van vergunninghouders dat zij contacten missen in hun omgeving en dat het lastig is om contact te maken met Nederlanders. Integratie blijft dan een theoretische beleving en geen persoonlijke. Dit is een groot en belangrijk aandachtspunt, waar goede integratie voor een groot gedeelte van af zal hangen. Daarnaast blijft het lastig goed te definiëren wanneer iemand goed geïntegreerd is. Eindhoven is van mening dat de ingezette ontwikkelingen dit kunnen versterken, maar dat er nog veel te winnen valt in het werkelijk persoonlijk maken van je integratie. Daar is de gehele samenleving voor aan zet.	Oneens. Hoewel we positief zijn over ontwikkelingen en aanpak die de afgelopen jaren zijn ingezet, ziet Eindhoven nog vele kansen om dit te optimaliseren. Een hiervan is meer regie op inburgering.

4	Gouda	Gouda heeft t/m eind 2017 403 vergunninghouders geplaatst. De meeste mensen komen uit Syrië. 92 Syrische vluchtelingen zitten in de bijstand. Cijfers met betrekking tot de uitstroom zijn door de beperkte tijd niet bekend geworden.	De regie bij de inburgering ligt volgens de wet bij de inburgeraar zelf. Dit leidt ertoe dat de gemeente kan begeleiden, maar onvoldoende kan sturen op de inburgering (inhoud, dagdelen). De inburgeraar kiest zelf het inburgeringsinstituut uit. Door hierbij te ondersteunen, kan de inburgeraar een goede keuze maken. De inburgering zou ons inziens beter kunnen verlopen als de gemeente deze dienstverlening zelf zou kunnen inkopen en aan zou kunnen bieden aan de inburgeraar.	Het feit dat vergunninghouders volgens de wet in de eerste plaats zelf verantwoordelijk zijn voor de eigen inburgering. Een ander struikelblok is dat er onvoldoende financiële middelen beschikbaar zijn vanuit het Rijk. Het gaat dan om het betalen van uitkeringen (BUIG-budget) voor bijstandsgerechtigden en begeleiding voor een langere periode. Vluchtelingen krijgen het eerste jaar begeleiding door Vluchtelingenwerk. We merken dat na het eerste jaar veelal nog steeds een begeleidingsbehoefte is. De langere tijd is nodig om onder andere de taalachterstand weg te kunnen werken, bijvoorbeeld een beroepsgerichte opleiding en stages/werk (in de vorm van een leerwerktraject en het leren van taal op de werkvloer) te kunnen volgen.	Specifiek voor nieuwkomers is een goede beheersing van de Nederlandse taal essentieel om goed te kunnen integreren. Het is belangrijk dat voor nieuwkomers direct goed taalonderwijs beschikbaar is en laagdrempelige en kwalitatieve taallessen uitgebreid worden. Het is wenselijk dat het Rijk de regie hiervoor bij de gemeente belegt. De beste manier om de taal te leren, is door zo snel mogelijk maatschappelijk te participeren door middel van (vrijwilligers)werk in de samenleving en 'onder de mensen te komen' door bijvoorbeeld andere inwoners te ontmoeten. In Gouda werkt snelheid het beste: bij de komst van een vergunninghouder wordt de nieuwkomer zeer snel opgenomen binnen een programma om te bemiddelen naar werk, training, het opdoen van werkervaring en het in beweging zijn en blijven.	Een sterkere regierol van gemeenten op de inburgering, inclusief het taalaanbod, het bijbehorende budget om statushouders met een totaalaanbod op maat te kunnen ondersteunen.	Eens	Eens
15	Groningen	De gemeente Groningen heeft sinds 2015 1300 vluchtelingen opgevangen. De grootste groep komt uit Syrië (ca. 60%), gevolgd door Eritrea (ca. 15%). De overige 25% komt uit overige landen, waaronder een grote groep mensen die staatloos zijn. Het merendeel van deze groep zit in de bijstand. Een enkeling is zelfredzaam, heeft bijvoorbeeld een studiefinanciering, of voorziet in eigen inkomen.	Sinds 2013 is het er binnen de gemeente Groningen niet op vooruitgegaan en daarom heeft de gemeente in 2016 de regie genomen door de dienstverlening te intensiveren. De verbeteringen zijn nu duidelijk zichtbaar, onder anderen doordat we een beter beeld van de groep beter in kaart krijgen. We hopen dat het kabinet ons meer mogelijkheden aanreikt in de nabije toekomst.	☐ gebrek aan sturing op de inburgering omdat de inburgeraar zelf al traject zijn begonnen voordat de gemeente ze ziet; ☐ marktwerking rondom inburgering en versnipperd aanbod; ☐ eigen regie op proces niet voor iedereen mogelijk; ☐ de grilligheid in toeleiding naar de gemeente en het ontbreken van een AZC-locatie in de nabije omgeving. Je wilt eigenlijk zo snel mogelijk in de gemeente starten met de vergunninghouder; ☐ inburgering is te zeer dichtgetimmerd met wet- en regelgeving die belemmert dat mensen binnen de gestelde termijn kunnen inburgeren en dat remt de individuele ontwikkeling. Daarmee blokt het in totaal onze ambitie om de mensen zo snel mogelijk te laten integreren in de samenleving.	Dit is afhankelijk van de mogelijkheden en competenties van de vergunninghouder. Binnen Groningen streven we ernaar dat iedereen parallel trajecten volgt. Dit bestaat uit taalstageplekken, vrijwilligerswerk, werk en opleiding. Kortom: er is geen beste manier en dat is precies het probleem van het huidige systeem.	1. Gemeente in de lead 2. Versoepeling van de regels voor keuzevrijheid in het aanbod 3. Parallele sporen tijdens de inburgering zodat mensen ook kunnen gaan leren en/of werken naast hun inburgeringstraject. 4. Beschikbare budget moet op verschillende plekken besteed kunnen worden (bijvoorbeeld ook in het hoger onderwijs) 5. Voldoende financiële middelen	Als je onder integratie verstaat dat vluchtelingen actief deelnemen aan integratie door eigen inkomsten dan zijn we het oneens. En als ze actief deelnemen aan integratie in de samenleving dan zijn we er nog niet in de gemeente Groningen.	Oneens, zie vraag 5.
16	Haarlem	Hoeveel vluchtelingen heeft uw gemeente sinds 2015 opgevangen? 995 statushouders, dit aantal is incl. kinderen Uit welke landen komen de mensen? Een meerderheid is afkomstig uit Syrië en Eritrea. Hoeveel vluchtelingen van deze groep zitten in de bijstand? 676 volwassen statushouders incl. partners. Hoeveel vluchtelingen zijn uitgestroomd uit de bijstand en wat zijn ze gaan doen? Reden studie: 12 Reden dienstbetrekking: 22 Reden ander inkomen: 6 Nb: Gemeente Haarlem heeft gebruik gemaakt van de GVA regeling. Resultaat is dat 25 overwegend jonge statushouders nog voor instroom in de bijstand met behulp van lokale partners de weg naar het onderwijs e/o arbeidsmarkt hebben gevonden.	Het inburgeringsproces verloopt over het algemeen moeizaam. Wij zien dat een relatief kleine groep zelfredzame statushouders in staat is om zijn weg in de maatschappij te vinden terwijl voor een grote groep de inburgeringsopgave veel tijd vergt. Daarnaast is voor een grote deel groep de afstand tot de arbeidsmarkt aanzienlijk. Het is op dit moment nog te vroeg om conclusies te kunnen trekken over de integratie van statushouders.	Vluchtelingen hebben te maken met een langdurige loopbaanonderbreking als gevolg van hun vlucht, wachttijd tijdens de asielprocedure en vestiging in de gemeente. Daarnaast vormen zorgen over de achterblijvers een belangrijk issue. Wij signaleren de volgende belemmeringen, Wetgeving: Gemeenten beschikken over onvoldoende middelen om sturing te kunnen geven aan het inburgeringstraject. Arbeidsmarkt en onderwijs: Over het algemeen is de afstand tot de arbeidsmarkt groot. Er zijn onvoldoende leer-werkplekken beschikbaar. Ook is het onderwijs nog in onvoldoende mate in staat om statushouders met een grote afstand tot de arbeidsmarkt passende onderwijs aan te bieden. COA: De landelijke spreiding van gekoppelde statushouders in AZC's draagt in onvoldoende mate bij aan de beoogde proactieve samenwerking tussen COA en gemeenten .	Een integrale en sluitende aanpak is noodzakelijk om succesvol te kunnen integreren. Hierbij spelen niet alleen het inburgeringstraject, maar ook praktijkervaring in de vorm van parallelle taal-werkstages en/of vrijwilligerswerk een belangrijke rol. Daar waar men door omstandigheden (nog) niet in staat is om te re-integreren of een opleiding te volgen dient te worden ingezet op activering en herstel middels zorg- en/of participatietrajecten. Op individueel niveau zien we successen. Het is nu echter nog te vroeg om conclusies te kunnen trekken. De doelgroep zeer divers, achtergrond en opleidingsniveau lopen zijn verschillend. Bovendien spelen gezondheidsaspecten een belangrijke rol bij het ontwikkelperspectief.	Van nieuwkomers in de Nederlandse samenleving wordt verwacht dat zij zo snel mogelijk zelfstandig kunnen participeren in de Nederlandse samenleving, liefst via betaald werk. Om dit proces effectiever en efficiënter te laten verlopen is het noodzakelijk dat gemeenten de regie op inburgering hebben. Het is noodzakelijk dat gemeenten in staat gesteld worden om integrale trajecten op maat aan te bieden aan nieuwkomers waarbij er een combinatie gemaakt wordt tussen inburgering, opleiding, geleiding naar werk, financiële zelfredzaamheid en gezondheid. Het streven is hierbij een niveauverhoging zodat nieuwkomers daadwerkelijk over een taalniveau beschikken dat aan sluit bij de arbeidsmarkt. De nieuwe praktijk dient in nauw overleg met betrokken partijen (onderwijs, werkgevers, vluchtelingenorganisaties) en aansluitend bij bestaande structuren ontwikkeld te	Eens. In het kader van een integrale aanpak heeft de gemeente in samenwerking met partners in de stad een samenhangend pakket aan initiatieven en ondersteunende maatregelen ontwikkeld. Wij zien dat zelfredzame statushouders al dan niet met behulp van het ondersteuningsaanbod in staat zijn om hun weg in de maatschappij te vinden. Wij zijn ons echter terdege van bewust dat de doelgroep zeer divers is en dat het om die reden ook nog te vroeg is om nu al conclusies te trekken.	Eens. Echter, om de duurzame uitstroom van statushouders met een relatief grote afstand tot de arbeidsmarkt veilig te stellen is het noodzakelijk om extra maatregelen te treffen. Gebleken is dat de verbinding tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt voor deze specifieke doelgroep versterkt dient te worden. Een groot deel van de statushouders is afhankelijk van een beroepsopleiding en/of beroepsgerichte trajecten die aansluiten bij de arbeidsmarkt. Vanuit die invalshoek is er behoefte aan een deltaplan voor het onderwijs.

				Gezondheid: Er is onvoldoende gespecialiseerd aanbod op het terrein van de GGZ en Er is onvoldoende toegang van de gezondheidszorg tot gediplomeerde tolken vormt een Belangrijk obstakel.		worden..																																
17	Heerlen	. Hoeveel vluchtelingen heeft uw gemeente sinds 2015 opvangen? 456 personen . 1b. Uit welke landen komen de mensen? Dat is zeer divers, maar de grootste groep komt uit Syrië, gevolgd door Irak en Eritrea . 1c. Hoeveel vluchtelingen van deze groep zitten in de bijstand? Een aantal kan niet gegeven worden, aangezien we niet registreren op etniciteit (mag ook niet) . 1d. Hoeveel vluchtelingen zijn uitgestroomd uit de bijstand en wat zijn ze gaan doen? Zie antwoord op vraag 1c .	2a. Hoe vindt u dat de inburgering verloopt? Aangezien dat niet langer de verantwoordelijkheid van de gemeente is, kunnen we weinig over het succes van inburgering zeggen, mede omdat de wettelijke termijn waarin mensen hun inburgeringstraject moeten afronden, voor deze groep vluchtelingen nog niet voorbij is. We constateren wel dat het voor nieuwe inwoners heel moeilijk is om een keuze voor een goede taalaanbieder te maken die bij hun persoonlijke situatie past. Daarom adviseren we statushouders om zich eerst goed te verdiepen in het aanbod alvorens een keuze te maken. We kunnen ons niet aan de indruk onttrekken dat de inburgering succesvoller was toen de regie bij de gemeente lag. 2b. Verloopt de integratie zoals u dit was voorgesteld of verwacht had? Uit jarenlange ervaring weten we dat integratie vaak niet langs geijkte paden verloopt, het is een individueel proces. Het hangt samen met factoren zoals trauma's, hoe lang men moet wachten op gezinshereniging, de achtergrond vanuit het land van herkomst (platteland/stad, cultuurgebonden aspecten, opleiding, etc.). We zien wel dat iedereen, ongeacht voornoemde factoren, aangeeft graag mee te willen doen in de Nederlandse maatschappij, een baan te willen hebben of een opleiding te willen doen. Men wil hier graag een zinvol leven opbouwen.	3. Wat zijn voor u de belangrijkste struikelblokken waar u tegenaan loopt bij het begeleiden van een vluchteling? De uitdagingen zijn zeer divers en verschillen per persoon. Zonder te willen generaliseren, zien we dat het vooral samenhangt met: - hoe veilig iemand zich voelt (trauma's, een gezin dat is achtergebleven in het land van herkomst, waardoor iemand er met zijn hoofd niet bij is). Ook het besef dat je niet bang voor de overheid of voor de politie hoeft te zijn, heeft wat tijd nodig; - de leeftijd en het al dan niet aanwezig zijn van ouders; - opleiding; - de verwachtingen die iemand heeft over Nederland. Jonge statushouders verwachten vaak dat alles veel sneller gaat, dat ze gemakkelijk een baan vinden of snel een opleiding kunnen afronden. Statushouders worden ook overdonderd door het aantal instanties waar ze mee te maken krijgen en de hoeveelheid regels. Nederland is wat dat betreft een complex land, ook voor veel Nederlanders. Bovenstaande zegt echter niets over hoe individuele mensen hun integratie oppakken.	4. Wat is volgens u de beste manier voor een nieuwkomer om te integreren, de taal te leren en onafhankelijk van een uitkering werk te vinden? Lukt dat in uw gemeente? Een integraal en actief traject aanbieden waar mensen graag naartoe komen en veel leren, een soort toekomsttraining. Zo'n integraal traject bestaat uit onderwijs/taalverwerving, kennis van de Nederlandse maatschappij, sport of ontspanning en arbeidsmarkttoeleiding. Voor jongeren is een opleiding heel belangrijk, het streven is een startkwalificatie en als dit niet lukt, een vakopleiding. Volwassenen moeten ook een opleiding doen of inburgeren. De eerste focus voor iedereen moet liggen op taalverwerving en kennis van de Nederlandse samenleving, evenals een introductie in de buurt waar de statushouder woont door bv. kennis te maken met het lokale verenigingsleven of met buurtactiviteiten. Via vrijwilligerswerk of gemeentelijke re-integratie-trajecten kan men arbeidsvaardigheden opdoen en verder werken aan taalverwerving. Via contracten met werkgevers kunnen er afspraken gemaakt worden over het plaatsen van statushouders binnen een bedrijf. De gemeente kan maar voor een deel sturen op het traject. De regie van een essentieel onderdeel (inburgering) ligt immers niet bij de gemeente. Wel hebben we door het maken van een aantal slimme koppelingen binnen het onderwijs en door de samenwerking tussen diverse onderwijsinstellingen geprobeerd om voor de jonge statushouder een doorgaande leerlijn te ontwikkelen. Een flink aantal volwassen statushouders neemt met veel enthousiasme deel aan onze gemeentelijke reïntegratieprojecten (of hebben deelgenomen), zijn vrijwilliger of hebben al een baan. Het is zonder extra rijksmiddelen echter niet eenvoudig om extra projecten op te zetten voor asielzoekers. De middelen vanuit het uitwerkingsakkoord zijn gestopt en de gelden voor de maatschappelijke begeleiding van statushouders worden nu niet meer per maand, maar anderhalf jaar later betaald (2018 volgt bij de meicirculaire 2019). Gemeenten moeten dus grote bedragen voorschieten in een tijd waarin de uitdagingen voor een gemeente door o.a. de decentralisaties uit de afgelopen jaren al heel groot zijn. Integratie is een proces dat een aantal jaren duurt en daar is geld voor nodig.	5. Wat heeft u van de Rijksoverheid nodig om de komende jaren de inburgering (beter) te begeleiden? Daar kunnen we heel kort over zijn: leg de regie terug bij de gemeente en laat het niet aan de statushouder zelf over, die een gedegen keuze helemaal niet kan maken, omdat men geen idee heeft of een taalaanbieder al dan niet functioneert en of deze bij hun persoonlijke situatie past. De gemeente kan inburgeraars dan beter begeleiden en ingrijpen als een traject niet naar wens verloopt.	Stelling 1: De integratie van vluchtelingen na 2015 gaat goed in mijn gemeente. Eens/oneens. Hier valt geen eenduidig antwoord op te geven, want het verschilt nogal. Een keuze voor 'eens' ontkent de problematiek van getraumatiseerde mensen of van jonge alleenstaande asielzoekers die na een lange reis alleen in Nederland arriveren, van mensen die soms nog niet toegekomen zijn aan integratie vanwege hun persoonlijke situatie. Een keuze voor 'oneens' doet geen recht aan alle mensen die al geïntegreerd zijn of nog heel hard werken aan hun integratie. Met een groot deel van de vluchtelingen gaat het prima, zij hebben in korte tijd een leven opgebouwd in Nederland. Met een minderheid gaat het minder goed. Soms omdat ze nog te kort in Nederland zijn, soms omdat er andere redenen meespelen.	Stelling 2: Mijn gemeente heeft genoeg instrumenten om de integratie van nieuwkomers te begeleiden. De instrumenten zijn er, behalve de regie op de inburgering. Het inzetten van instrumenten kost echter geld en dat is niet ruimschoots voorhanden. Het stopzetten van de extra middelen in het kader van het uitwerkingsakkoord Verhoogde asielinstroom en gelijktijdig het verschuiven van het uitbetalen van de vergoeding van de maatschappelijke begeleiding naar medio het jaar erna, is een zeer ongelukkige maatregel. De rijksoverheid gaat daarmee voorbij aan het feit dat integratie niet iets is dat binnen een jaar na aankomst in Nederland helemaal afgerond is, hoe wenselijk men dat ook acht. Een gemiddelde periode van 2,5 jaar lijkt een veel realistischer scenario. Om de integratie goed aan te pakken en maatwerk te kunnen leveren waar dat nodig is, is extra geld nodig.																														
18	Helmond	<table><tr><td>2015</td><td></td></tr><tr><td>Geregistreerd in TVS 2015</td><td>163</td></tr><tr><td>Taakstelling 1ste helft 2015</td><td>74</td></tr><tr><td>Taakstelling 2de helft 2015</td><td>79</td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td>Nog te plaatsen</td><td>-10</td></tr></table> <table><tr><td>2016</td><td></td></tr><tr><td>Geregistreerd in TVS 2016</td><td>221</td></tr><tr><td>Taakstelling 1ste helft 2016</td><td>106</td></tr><tr><td>Taakstelling 2de helft 2016</td><td>122</td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td>Nog te plaatsen</td><td>7</td></tr></table> <table><tr><td>2017</td><td></td></tr><tr><td>Geregistreerd in TVS 2017</td><td>147</td></tr><tr><td>Taakstelling 1ste helft 2017</td><td>69</td></tr></table>	2015		Geregistreerd in TVS 2015	163	Taakstelling 1ste helft 2015	74	Taakstelling 2de helft 2015	79			Nog te plaatsen	-10	2016		Geregistreerd in TVS 2016	221	Taakstelling 1ste helft 2016	106	Taakstelling 2de helft 2016	122			Nog te plaatsen	7	2017		Geregistreerd in TVS 2017	147	Taakstelling 1ste helft 2017	69	Voorop gesteld: inburgering is een verantwoordelijkheid van de vluchteling zelf. Wij faciliteren dat natuurlijk wel, maar het is aan de statushouder om daar gebruik van te maken. De voortgang is per individu verschillend. Wel merken wij dat aanbieders van inburgeringstrajecten steeds beter aansluiten bij de behoefte tot meer flexibiliteit, zoals qua lestijden. Alle statushouders die bij vluchtelingenwerk in beeld komen, worden overigens geholpen met de aanmelding voor inburgering. Verwachtingen waren vooraf niet heel helder; we werden door externe factoren simpelweg met een grote opgave geconfronteerd. Na de instroomhausse in 2015-2016 van statushouders ging aanvankelijk de meeste inzet en aandacht uit naar huisvesting. In tweede instantie, vanaf eind 2016/begin 2017, konden we het accent meer leggen op maatschappelijke begeleiding. Binnen het zogeheten Participatie Verklarings Traject is invulling gegeven aan inhoudelijke thema's zoals budgetteren, cultuurverschillen, gezondheidszorg en empowerment. We besteden ook veel aandacht aan taal en activering.	1. Communicatie & Taal 2. Culturele verschillen 3. Onbekendheid bij de vluchteling met de Nederlandse wet- en regelgeving 4. De route naar werk/financiële zelfredzaamheid. 5. Verwachtingen van zowel statushouders als werkgevers: statushouders hebben vaak geen reëel beeld van de (arbeidsmarkt)mogelijkheden of willen hun werkzaamheden uit het thuisland voortzetten terwijl de eisen hier anders liggen. Werkgevers onderschatten nogal eens de mogelijkheden en capaciteiten van statushouders.	Het is belangrijk om zo snel mogelijk te starten met het proces van inburgering. Echt onderdeel worden van onze samenleving vraagt kennis van de taal en van de wijze van communiceren. Je kunt pas goed inburgeren als je begrijpt hoe de samenleving hier werkt en wat dat van individuele mensen vraagt. En natuurlijk zorgen dat iemand gauw aan het werk komt, want een betaalde baan is de beste garantie voor een succesvolle integratie. Waar nodig moeten we ook maatwerk plegen in het ondersteunen van statushouders. Ja. We werken in Helmond goed met elkaar samen: gemeente, vluchtelingenwerk, taalaanbieders, werkbedrijf, welzijnsorganisaties, e.d. De eerste opvang, de maatschappelijke begeleiding en het (basis) Participatie Verklarings Traject zijn op orde.	Structurele financiële ondersteuning. Inburgering kost tijd, begeleiding en dus ook veel geld. Het is op zich logisch dat wij daarin als gemeente een regisserende rol vervullen, want wij staan het dichtst bij onze nieuwe inwoners. Maar we hebben hier wel te maken met een landelijke opgave!	Eens toelichting: het gaat de goede kant op, al is er altijd ruimte voor verbetering	Beide niet toelichting: op dit moment zijn de middelen nog toereikend, maar die middelen hebben deels een tijdelijk karakter. Dat gaat in de toekomst knellen. Zonder voldoende middelen loopt het, met alle goede bedoelingen, uiteindelijk spaak.
2015																																						
Geregistreerd in TVS 2015	163																																					
Taakstelling 1ste helft 2015	74																																					
Taakstelling 2de helft 2015	79																																					
Nog te plaatsen	-10																																					
2016																																						
Geregistreerd in TVS 2016	221																																					
Taakstelling 1ste helft 2016	106																																					
Taakstelling 2de helft 2016	122																																					
Nog te plaatsen	7																																					
2017																																						
Geregistreerd in TVS 2017	147																																					
Taakstelling 1ste helft 2017	69																																					

		<table><tr><td>Taakstelling 2de helft 2017</td><td>53</td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td>Nog te plaatsen</td><td>-30</td></tr></table> <i>Uit welke landen komen de mensen?</i> Merendeels Syrië, Eritrea. Kleine aantallen uit Ethiopië, Guinea, Jemen, Irak, Iran, Trinidad Tobago, Afghanistan, Sierra Leone. <i>Hoeveel vluchtelingen van deze groep zitten in de bijstand?</i> Vanaf moment van huisvesting in de gemeente heeft doet praktisch 100% van de statushouders een beroep op de bijstand. <i>Hoeveel vluchtelingen zijn uitgestroomd uit de bijstand en wat zijn ze gaan doen?</i> Informatie Statushouders gemeente Helmond <table><tr><td>1</td><td>Instroom statushouders in Helmond in 2017</td></tr><tr><td>2</td><td>Taakstelling Helmond m.b.t. statushouders in 2018 (eerste helft)</td></tr><tr><td>3</td><td>Standcijfer statushouders per 31-12-2017</td></tr><tr><td>4</td><td>Uitstroom statushouders fulltime naar werk in 2017</td></tr><tr><td>5</td><td>Aantal statushouders met parttime inkomsten</td></tr><tr><td>6</td><td>Aantal statushouders bezig met inburgeringstraject</td></tr><tr><td>7</td><td>Aantal statushouders nemen deel aan traject naar werk / vrijwilligerswerk</td></tr></table> Vraag 6 kan door ons niet beantwoord worden. De registratie van de inburgering vindt plaats bij DUO en is onder de huidige regelgeving een rechtstreekse aangelegenheid tussen inburgeraar en DUO.	Taakstelling 2de helft 2017	53			Nog te plaatsen	-30	1	Instroom statushouders in Helmond in 2017	2	Taakstelling Helmond m.b.t. statushouders in 2018 (eerste helft)	3	Standcijfer statushouders per 31-12-2017	4	Uitstroom statushouders fulltime naar werk in 2017	5	Aantal statushouders met parttime inkomsten	6	Aantal statushouders bezig met inburgeringstraject	7	Aantal statushouders nemen deel aan traject naar werk / vrijwilligerswerk	Dat is vooral belangrijk voor het vinden van betaald werk. De motivatie is er vaak wel, maar met wat extra ondersteuning kan iemand sneller een baan vinden.					
Taakstelling 2de helft 2017	53																											
Nog te plaatsen	-30																											
1	Instroom statushouders in Helmond in 2017																											
2	Taakstelling Helmond m.b.t. statushouders in 2018 (eerste helft)																											
3	Standcijfer statushouders per 31-12-2017																											
4	Uitstroom statushouders fulltime naar werk in 2017																											
5	Aantal statushouders met parttime inkomsten																											
6	Aantal statushouders bezig met inburgeringstraject																											
7	Aantal statushouders nemen deel aan traject naar werk / vrijwilligerswerk																											
19	Den Bosch	1. <i>Hoeveel vluchtelingen heeft uw gemeente sinds 2015 opgevangen?</i> Sinds 2015 tot en met 31 december 2017 hebben we 842 vluchtelingen opgevangen. Het gaat hier om aantallen op persoonsniveau. 2. <i>Uit welke landen komen de mensen?</i> Syrië, Eritrea, Iran, Irak. 3. <i>Hoeveel vluchtelingen van deze groep zitten in de bijstand?</i> 400 bijstandsuitkeringen zijn toegekend aan vluchtelingen. Het gaat hier om aantallen bijstandsuitkeringen, dus niet aantal vluchtelingen (alleenstaande, of gezin) 4. <i>Hoeveel vluchtelingen zijn uitgestroomd uit de bijstand en wat zijn ze gaan doen?</i> Vanaf 2015 zijn er 154 vergunninghouders uitgestroomd naar werk, studie of uitgestroomd zijn door andere redenen.	De verplichte inburgering, waarbij de vergunninghouder binnen drie jaar minimaal het taalniveau A2 dient te behalen, loopt niet zoals gewenst. De verantwoordelijkheid is met de nieuwe Wet inburgering in 2013 geheel bij de vergunninghouder zelf gelegd. Die dient zelf een taalaanbieder te kiezen, zelf de betaling te regelen en er zelf op toe te zien dat hij/zij het examen heeft behaald binnen de gestelde periode. De gemeente heeft hier weinig tot geen regie op wat zorgt voor een aantal problemen: – Geen regie op kwaliteit van de inburgeringsaanbieders; – Geen of moeilijk inzicht in voortgang van de inburgering; – Moeizame samenwerking met inburgeringsaanbieders: bijvoorbeeld bij het flexibel inplannen van inburgeringslessen zodat er ook met werk begonnen kan worden; – Geen/weinig invloed op de inhoud van de inburgeringslessen; taallessen zouden zich meer mogen richten op aansluiting op de werkvloer of voor opleiding en studie. – Bemoelijk afstemming en samenhang met de re-integratie. Integraliteit ontbreekt tussen inburgering en re-integratie (verschillende boodschappen).	– Struikelblok 1: geen regie op de inburgering (zie ook antwoord 2) – Struikelblok 2: gebrekkige taalbeheersing – Ook de vaak nog gebrekkige taalbeheersing frustreert het matchingsproces. Waar de vergunninghouder bijvoorbeeld de kwalificaties en competenties heeft (vaak bewezen en behaald in het thuisland) is de taal vaak nog te ondermaats om op het geambieerde niveau aan de slag te gaan. Alhoewel er voldoende baanaanbod is op lagere functies strookt dit vaak niet met de verwachtingen en wensen van de (middelbaar en hoogopgeleide) vergunninghouders. Ook hier is aandacht, uitleg en maatwerk de oplossing om de vergunninghouder te bewegen naar werk en hen economisch zelfstandig te krijgen. – Struikelblok 3: maatschappelijke participatie vergunninghouders – De maatschappelijke participatie vergt zeker ook speciale aandacht. Ondanks de bereidheid van inwoners uit 's-	4.1. <i>Wat is volgens u de beste manier voor een nieuwkomer om te integreren, de taal te leren en onafhankelijk van een uitkering werk te vinden</i> De Gemeente 's-Hertogenbosch gelooft in een integrale aanpak: dat wil zeggen inzet op zowel werk, taal als maatschappelijke participatie. We zetten hier parallel op in. Het een versterkt namelijk het ander. Hiervoor heeft de gemeente 's-Hertogenbosch het project 'Bossche Sferen ontwikkelt en implementeert Weener XL een integraal traject voor integratie van vergunninghouders middels arbeidstoeleiding, maatschappelijk participatie en taalverwerving. We zetten in op intensieve arbeidstoeleiding. Hiervoor maken we gebruik van de reguliere processen van Weener XL die we optuigen met extra ondersteuning op het gebied van taal. 4.2. <i>Lukt dit in uw gemeente?</i> In 2018 gaan we ons beleid evalueren om te bepalen of het beleid succesvol is. De uitstroom uit de uitkering naar werk gaat steeds beter. Totaal voor 2015, 2016 en 2017 heeft de gemeente 's-Hertogenbosch een uitstroompercentage van 38,5 % behaald. Een groot deel hiervan heeft werk gevonden en behouden.	- Meer regie op inburgering voor de gemeente; - Meer controle vanuit het Rijk op de kwaliteit van de inburgeringsaanbieders - Meer geld voor arbeidstoeleiding, integratie en taal en persoonlijke begeleiding hierbij.	Eens	oneens (toelichting: wij hebben meer middelen nodig om geschikte instrumenten te ontwikkelen en toepassen.																				

			– Risico op schulden. Door ontbreken van een strak regie / controle vanuit de gemeente zien we dat veel inburgeraars hun examen niet halen. Hierdoor ontstaan schulden. Daarom loopt het integratieproces niet naar verwachting.	Hertogenbosch getuige de oprichting van vrijwilligers organisaties, taalmaatjesprojecten, buddies en maatschappelijke initiatieven, wordt een te klein deel van de vergunninghouders hiermee bereikt. Zij die willen participeren doen mee maar juist de moeilijk te bereiken gezinnen/individueen participeren niet. Maatschappelijke participatie is tevens een van de sleutels die leidt tot integratie, taal en werk omdat hiermee invulling wordt gegeven aan de overige leefgebieden die een mens een volwaardig burger laten zijn: denk hierbij aan het opbouwen van een (zakelijk)netwerk, vriendschappen, leren kennen van normen en waarden, vrijetijd invulling, zingeving en plezier. – Struikelblok 4: opbouwen van schulden wegens niet behalen van inburgeringsexamen.				
20	Hilversum	Sinds 2015 zijn er ruim 525 vluchtelingen opgevangen in Hilversum. Zij zijn verwelkomd door de Gemeente en Vluchtelingenwerk, hebben een woning en uitkering gekregen en zijn gestart met inburgeringslessen. Daarnaast krijgen zij 2 jaar lang maatschappelijke begeleiding, en als nodig is ondersteuning bij trauma's. De volgende aantallen hebben betrekking op uitstroom naar (parttime) werk en studie: 2017 7 uitgestroomd naar werk 18 uitgestroomd naar een studie 52 personen hebben in 2017 parttime werkzaamheden verricht. 2016 7 uitgestroomd naar werk 8 uitgestroomd naar een studie 45 personen hebben in 2016 parttime werkzaamheden verricht. 2015 3 uitgestroomd naar werk 2 uitgestroomd naar een studie 26 personen hebben in 2015 parttime werkzaamheden verricht.	Door de verhoogde instroom van vluchtelingen in 2016 heeft het College van Hilversum besloten om op een aantal terreinen extra maatregelen te treffen. Dat noemen we "de verbetering van de ketenaanpak voor vluchtelingen/statushouders". Dit is samen met de statushouders voorbereid en vormgegeven en houdt o.a. het volgende in: – Vanuit COA pre-inburgering stimuleren. Voorlichting en workshop moeten mensen beter voorbereid naar Hilversum krijgen. – Resultaat: rustiger start, minder stress (bijvoorbeeld door aandacht voor schulden en andere problematiek lukt de focus op werkzoekende en integreren beter) – Goede overdracht van digitaal klantdossier/profiel (COA) naar medewerkers Sociaal Plein – Psychologisch assessment (is een mogelijkheid) waardoor persoon beter in beeld komt wanneer het gaat om: Capaciteiten/ talenten/interesses, Trauma's en/of Competenties – Gezamenlijk intake van Vluchtelingenwerk en medewerker van de Gemeente. – Inzet van een buddy om sociaal netwerk te vergroten; om kansen verder te groten en de Nederlandse maatschappij beter te leren kennen en taal te oefenen – Specifieke jobhunter voor statushouder, die taal ervaringsplaatsen en werk ervaringsplaatsen regelen – Extra inzet op ondersteuning ondernemerschap Door deze maatregelen verloopt de integratie beter. Maar we zijn er nog niet. Het is nog steeds moeilijk voor vluchtelingen om volledig en volwaardig opgenomen te worden en mee te draaien in de Hilversumse samenleving.	Er zijn veel struikelblokken en drempels. Om enkele te noemen: – Voor alle vluchtelingen is de taal een drempel en voor de analfabete vluchtelingen is deze drempel heel erg hoog. – De complexiteit van de maatschappelijke dienstverlening en de wirwar van betrokken instanties is voor veel vluchtelingen een drempel – Het hokjesdenken en de individueleitsnormen die in Nederland dominant zijn betekenen voor veel vluchtelingen een groot struikelblok.	De beste manier is om inclusief te denken en niet in procedures of regels. Dus een warm ontvangst en voldoende informatie een voorzieningen om te starten is een belangrijk begin. Vervolgens is het van groot belang om een fysieke ontmoetingsplek(ken) te creëren voor statushouders en voor gewortelde (native) inwoners die Hilversum goed kennen. Tenslotte is het erg belangrijk om maatjes/buddies te verbinden aan de nieuwe inwoners. Ook de inzet van ervaringsdeskundigheid helpt enorm, dus ondersteuning van statushouders die al langere tijd in de gemeente wonen.	Meer budget voor maatschappelijke begeleiding en meer verantwoordelijkheden. Bijvoorbeeld voor de inburgeringslessen. Die verantwoordelijkheid ligt nu bij DUO waardoor de gemeente geen dwingende afspraken met taalaanbieders kan maken.	Eens, met een kleine nuancering: gaat beter, nog niet goed genoeg	Oneens, als er meer budget zou zijn konden meer professionals ingezet worden waardoor de begeleiding optimaler zou zijn.

21	Hoorn	Gemeente Hoorn heeft sinds 2015 het volgende aantal vergunninghouders gehuisvest (taakstelling): 2015: 123 2016: 183 2017: 127 Totaal: 433 <table><tr><th>LAND VAN HERKOMST</th><th>2015</th><th>2016</th><th>2017</th><th>TOTAAL</th></tr><tr><td>Syrië</td><td>88</td><td>109</td><td>88</td><td></td></tr><tr><td>Eritrea</td><td>22</td><td>57</td><td>27</td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Overig</td><td>13</td><td>11</td><td>12</td><td></td></tr></table> Wat betreft (uitstroom uit de) bijstand WerkSaam Westfriesland voert de participatiewet voor de 7 Westfriese gemeenten (Koggenland, Opmeer, Medemblik, Stede Broec, Enkhuizen, Drechterland en Hoorn) uit. Over 2016 en eerste helft 2017 hebben wij de volgende informatie. 2016: - Het aantal vergunninghouders dat regionaal in de bijstand is ingestroomd in de periode september 2015 tot en met augustus 2016 is 303 personen. Dit is 13,9% van de totale instroom (behoort tot top 4 van instroomredenen). - De uitstroom naar werk is laag. - Vergunninghouders komen door onder andere de taalbarrière lastig aan het werk. Het inburgeringstraject alleen al duurt minimaal een jaar. Voor mensen die bij aanvang van het traject niet kunnen lezen en schrijven, duurt dit uiteraard veel langer. - Van de 303 instromers zijn er (in 2016) 5 mensen volledig uitgestroomd naar werk, 3 mensen zijn uitgestroomd naar een opleiding met studiefinanciering en 2 zijn als zelfstandige gaan werken. Een groot aantal wordt door WerkSaam als een reguliere klant gere-integreerd. Ook een aantal heeft gedeeltelijk werk maar is (nog) uitgestroomd. - Voor 5 hoogopgeleiden is er een extern traject ingekocht bij een gespecialiseerd bureau die hoogopgeleiden ondersteuning biedt bij het vinden van een passende baan. - Nieuwkomersproject van Haprotech Lasopleidingen: Haprotech Lasopleidingen heeft in samenwerking met WerkSaam een nieuwkomersproject opgezet. Tot nu toe is gebleken dat dit project een groot succes is. Gebleken is dat in dit leer-werktraject na afloop ongeveer 70% via Hapro Technisch Uitzendbureau, hetzij langdurig, hetzij voor vast aan het werk is.	LAND VAN HERKOMST	2015	2016	2017	TOTAAL	Syrië	88	109	88		Eritrea	22	57	27							Overig	13	11	12		- De inburgering liep goed. Bij de verhoogde asielinstroom (eind 2015) waren er relatief veel hoog opgeleide vluchtelingen. Nu zijn er relatief veel laag opgeleiden. Dit heeft invloed op de percentages voor de inburgeringsexamens. De slagingspercentages voor de inburgeringsexamens lopen sterk terug. De oorzaak hiervan is de groep laagopgeleiden die op dit moment examen doet. Dit leidt tot relatief lagere scores. - Niet alleen in Hoorn, maar in heel Nederland blijkt het zeer lastig om vergunninghouders te laten re-integreren. Beheersing van de taal is een groot struikelblok op weg naar de arbeidsmarkt. Een aantal mensen is zelfs analfabeet. De meeste vergunninghouders hebben ook te kampen met allerlei psychische problemen. Dit alles maakt het zeer lastig om deze groep snel te laten participeren, ondanks de extra maatregelen die genomen zijn. - De gemeente heeft de regie. Er is daarom in 2017 een taskforce vergunninghouders opgericht, waarin alle organisaties die te maken hebben met vergunninghouders vertegenwoordigd zijn. Iedereen wil graag zijn/haar steentje bijdragen. - Ook zet gemeente Hoorn extra in op woonbegeleiding voor jongeren van 18+ (ex-amv'ers) en extra maatschappelijke begeleiding (dit is uitgebreid van 1 naar 2 jaar).	-Gemeente Hoorn is in 2016 gestart met woningdelen: twee vergunninghouders in één huis. Dit maakt de maatschappelijke begeleiding intensiever. - Ook de begeleiding van 18+ ers (ex-amv'ers) is intensief. Deze jongeren hebben meer aandacht nodig in verband met o.a. budgetteren en schoolgang. - De vergunninghouders hebben (veelal) geen netwerk waar zij op terug kunnen vallen. Dit moet worden opgebouwd.	- vraaggericht in plaats van aanbodgericht werken. Dit lukt steeds beter. - het creëren van een netwerk, de mensen wegwijs maken in Hoorn, zodat zij hun weg weten te vinden. Dit lukt steeds beter, onder andere door de inzet van vrijwilligers. - direct starten met informeren van de nieuwkomers hoe alles werkt in Nederland, zodat zij goed voorbereid zijn en ook al kijken naar wat zij kunnen en daar ook goed naar luisteren. In gemeente Hoorn wordt een roadmap gemaakt, met informatie over hoe alles in Hoorn werkt (gezondheid, onderwijs, huisvesting). - Snel de taal leren en deelnemen aan de samenleving is cruciaal. Belangrijk daarbij is het (snel) in contact komen met Nederlanders, bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk. -de inzet van ervaringsdeskundigen: oud-nieuwkomers: zij weten wat het is om te vluchten en een nieuw bestaan te moeten opbouwen. Zij kennen de weg en kunnen fungeren als sleutelfiguur, juist ook omdat zij de taal spreken. In Hoorn wordt gebruik gemaakt van ervaringsdeskundigen. - Veel en intensief taalonderwijs, bij voorkeur in combinatie met werkervaring opdoen - Veel begeleiding bij het vinden van werk (vooral ook voor mensen uit Eritrea, waar de arbeidsmarkt heel anders werkt dan hier).	- extra middelen. In 2016 en 2017 hebben gemeenten extra middelen gekregen voor de verhoogde asielinstroom. Deze vervallen in 2018, terwijl het geld hard nodig is. - inburgering weer terug naar de gemeente, zodat er meer toezicht is.	Eens (Sinds 2015 zijn we juist bezig om e.e.a. op te tuigen. We leren van de ervaringen, ook van andere gemeenten. Maar overall gaat het redelijk goed)	eens/oneens (Financieel opzicht: oneens, met de extra middelen die verdwijnen. Sociaal opzicht: eens, iedereen wil wat doen voor de vergunninghouders).
LAND VAN HERKOMST	2015	2016	2017	TOTAAL																													
Syrië	88	109	88																														
Eritrea	22	57	27																														
Overig	13	11	12																														

		Eerste helft 2017: - Het aantal vergunninghouders dat in de regio in de bijstand is ingestroomd in de periode van 1 januari tot 1 juli 2017 is 116 (in 2015 en 2016 waren dat er ongeveer 250 per jaar). Van de 116 die in onze regio instroomden, waren er 60 nieuw in de gemeente Hoorn. Op 30 juni 2017 deden 205 Hoornse vergunninghouders een beroep op bijstand. - In de eerste helft van 2017 stroomden er 16 vergunninghouders in Westfriesland uit naar werk. Tien van hen woonden in Hoorn. Van de tien stroomden er 9 uit naar werk in een dienstbetrekking en één als zelfstandige. Daarnaast is er ook nog één Hoornse vergunninghouder uitgestroomd door het starten van een opleiding met studiefinanciering. Er zijn 16 vergunninghouders uit Hoorn die parttime werken. - Nieuwkomersproject van Haprotech Lasopleidingen: er zijn 4 vergunninghouders aan het werk gegaan (1 in het tweede kwartaal en 3 in het derde kwartaal 2017). - Er zijn 22 hoogopgeleide vergunninghouders in Hoorn die een beroep doen op bijstand. Vijf van hen zijn eind 2016 gestart op een traject speciaal voor vluchtelingen bij van Ede en partners. Hiervan is er één uitgestroomd naar werk. De andere trajecten lopen nog.																																																			
22	Leeuwarden	We hebben 504 mensen opgevangen (stand 1-1-2018). Het merendeel betreft AMV-ers. Helaas heb ik geen specifieke cijfers uitkering of DUO.	We hebben in Leeuwarden geen grote problemen. Wel is er zorg mbt de opvang van de AMV-ers in de KWE's van jade en hoe de voorgdij vanuit Nidos wordt ingevuld. Tot 18 jaar wonen de jongeren in deze woningen en er is te weinig toezicht en begeleiding. Naast deze zorg hebben we zorgen over de mate van integratie van de Eritrese gemeenschap.	We hebben heir een geode keten ingericht. Dus de onderlinge samenwerking verloopt redelijk/goed. Wat lastig is, is dat je als gemeente geen echte regie op de inburgering hebt gezien de Wet Inburgering. Als jongeren studiefinanciering ontvangen ben je ze eigenlijk kwijt. Een ander punt is de invloed van de koptische kerk op de Eritrese gemeenschap (belemmerd de integratie, zeer gesloten gemeenschap) en de lange arm van het regime van Eritrea.	De beste manier is duale trajecten opzetten waarin je taal leren combineert met participatie/vrijwilligerswerk doen, werk, studie. Dus hands on de taal leren en de codes van dit land.	Regierol inburgering, dus gemeente aan het stuur. Voldoende middelen om hier goede uitvoering aan de geven.	Deels eens	deels eens, nu leggen we veel eigen budget bij ondanks grote tekorten in het sociaal domein. Dit houdt een keer op.																																													
23	Leiden	Voor informatie over de resultaten verwijs ik u naar de folder Resultaten JAS 2016-2017. <table><tr><th>JAS TOTAAL VIER GEMEENTEN</th><th>Cohort 1 t/m 3 totaal</th><th>Cohort 4 t/m 9</th></tr><tr><td>Datum start cohorten</td><td>1-10-2015</td><td>1-1-2016</td></tr><tr><td>Datum einde cohorten</td><td>31-6-2016</td><td>31-1-2017</td></tr></table> <table><tr><th>Instroom & nationaliteiten</th><th></th><th></th></tr><tr><td>Afghanistan</td><td>188</td><td></td></tr><tr><td>Egypte</td><td>3</td><td></td></tr><tr><td>Eritrea</td><td>20</td><td></td></tr><tr><td>Ethiopië</td><td></td><td></td></tr><tr><td>Irak</td><td>3</td><td></td></tr><tr><td>Iran</td><td>5</td><td></td></tr><tr><td>Jamaica</td><td>1</td><td></td></tr><tr><td>Jemen</td><td></td><td></td></tr><tr><td>Jordan</td><td>1</td><td></td></tr><tr><td>Libië</td><td>2</td><td></td></tr><tr><td>Mongolië</td><td>2</td><td></td></tr></table>	JAS TOTAAL VIER GEMEENTEN	Cohort 1 t/m 3 totaal	Cohort 4 t/m 9	Datum start cohorten	1-10-2015	1-1-2016	Datum einde cohorten	31-6-2016	31-1-2017	Instroom & nationaliteiten			Afghanistan	188		Egypte	3		Eritrea	20		Ethiopië			Irak	3		Iran	5		Jamaica	1		Jemen			Jordan	1		Libië	2		Mongolië	2		Zie bijlagen – Folder project JAS & Folder Mentorproject De aanpak die we hebben ontwikkeld is een educatief traject, waarin we alle mensen/vluchtelingen goed in kaart en beeld hebben. Wat te doen is helder, maar we zijn in de uitvoering voortdurend met elkaar op zoek naar hoe we mensen zo optimaal mogelijk laat leren. Voorbeeld: Om te kunnen werken moeten lijf en geest vitaal zijn. Hoe zorg je in het programma dat mensen in beweging komen en zich bewust zijn van het belang om voor lijf en geest te zorgen. Dat geldt voor iedereen. Gaan we in het programma verplichten te bewegen en daarover praten met mensen? Als ze niet aan een bewegingsprogramma willen deelnemen, gaan we dan korten op de uitkering? En wat is dan het effect van korten op de uitkering? De vooraf gecommuniceerde verwachtingen in de media waren dat deze groep vluchtelingen snel zouden kunnen	• De verwachtingen van statushouders over het leven in Nederland komen niet overeen met de feitelijke situatie. Opleiding en werkervaring worden veel lager gewaardeerd, dan zij gedacht hadden. • Verwachtingen van statushouders komen vaak niet overeen met wat wij van hen vragen. • Vluchtelingen hebben andere referentiekaders , waardoor het begrip m.b.t. tot een aantal zaken veel meer tijd kost. • . Wat we moeten doen is helder, de vraag is hoe we dat het beste kunnen doen. • Het halen van het inburgeringsexamen duurt langer dan gedacht. Mensen kiezen niet altijd de juiste taalschool of wisselen van school waardoor er achterstanden opgelopen worden. De organisatie van de inburgering is niet optimaal. • Er zijn veel meer statushouders dan vooraf ingeschat, voor wie	Voor onze projectvisie verwijs ik u naar de folder project JAS.	• Regie op inburgering. • Inzet van het huidige inburgeringsbudget inclusief te kosten overhead. • Inrichting landelijk expertise centrum zoals ITTA. Investeren in de hoe we statushouders naar de arbeidsmarkt brengen. Dat vraagt een methodische aanpak • Geld uit de scholingsfondsen van bedrijven om mensen in BBL-trajecten op te leiden en te laten werken. Voorbeeld: Metechnica. Onlangs zijn er weer 9 mensen gestart met een voortraject van 3 maanden. Dat is een mooi voorbeeld voor andere sectoren. • Mensen kunnen werken in parttime contracten waarbij ze soms genoeg verdienen, maar soms ook weer moeten terugvallen op de uitkering. Dat is ongelofelijk ingewikkeld	Eens	Eens Opmerking: Het is buitengewoon belangrijk om aan te sluiten bij de regionale arbeidsmarkt en de regionale netwerken van werkgevers. Er moet goed gekeken worden naar hoe we mensen tegen de juiste loonwaarde kunnen inzetten.
JAS TOTAAL VIER GEMEENTEN	Cohort 1 t/m 3 totaal	Cohort 4 t/m 9																																																			
Datum start cohorten	1-10-2015	1-1-2016																																																			
Datum einde cohorten	31-6-2016	31-1-2017																																																			
Instroom & nationaliteiten																																																					
Afghanistan	188																																																				
Egypte	3																																																				
Eritrea	20																																																				
Ethiopië																																																					
Irak	3																																																				
Iran	5																																																				
Jamaica	1																																																				
Jemen																																																					
Jordan	1																																																				
Libië	2																																																				
Mongolië	2																																																				

																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																					</
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	----

			Succesvolle bemiddeling van statushouders kan alleen als de jobhunter de statushouders kent. Er kan niet bemiddeld worden vanuit bestaande vacatures die opgehaald worden bij werkgevers. • Versterking van werkgeverscontacten. Er wordt ingezet op instroom van statushouders (en overige werkzoekenden) in 7 sectoren. Deze sectoren zijn: zorg, vervoer, logistiek, ICT, bouw, techniek en horeca.					
24	Lelystad	1. Aantal opgevangen: 426 personen 2. Herkomst Syrie 261 Eritrea 73 Staatloos 37 Afghanistan 13 Iran 3 Jemen 5 Somalie 10 China 1 Gambia 2 Libanon 2 Jamaica 1 Guinea 1 Sierra Leone 4 Irak 13 3. In de bijstand: 180 4. Uitstroom wegens : Werk 8 Studie 16 Verhuizing 6 Verhuizing uit Nederland 1	Definitie inburgering: het inburgeringstraject volgens de Wet Inburgering. Sinds de invoering van eigen verantwoordelijkheid in het inburgeringssstelsel zijn de trajecttijden langer geworden. Mensen, met name migranten, lijken later te starten, of het traject zelf is minder intensief. Doordat het behalen van het inburgeringsdiploma vrijwel altijd na de maatschappelijke begeleiding (MB) periode plaatsvindt, is er vanuit de MB weinig zicht op de vorderingen. Overigens is er in Lelystad wel steeds meer casuïstiek overleg tussen partners. Hierdoor ontstaat er meer zicht. We merken wel op dat er hier en daar mensen zijn die na de drie jaren periode nog geen diploma hebben behaald. Er bestaan wachttijden na aanmelding bij de taalscholen, Dit komt vaker voor als er heel veel aanmeldingen zijn, maar ook als er weinig aanmeldingen zijn. In deze laatste situatie is is het wachten totdat de taalgroep vol is. Dit kan wel eens lang duren, met name bij staatsexamens. achten. Verder een aandachtspunt: start van drie jaren termijn vangt aan soms al in het AZC. Bij de verhuizing naar de nieuwe woonplaats verstrijkt de tijd. Definitie integratie: volwaardig en actief deelnemen aan de samenleving, hierdoor grip op eigen leven. En: samenleving neemt de persoon actief in haar op. De integratie van Syrische cliënten gaat, algemeen gesteld, sneller dan bijvoorbeeld van Eritreeërs. Syriërs lijken zich meer bewust te zijn van de verschillen tussen Syrië en Nederland en lijken zich daardoor makkelijker de Nederlandse regelgeving, normen en waarden eigen te maken. . De deelname aan inburgeringstrajecten bevordert de integratie, met name op gebied van taal en contact maken met anderen.	Betreft maatschappelijke begeleiding: voor elke cliënt is er een andere accent nodig om goed aan te sluiten bij de behoeften van de cliënt en de verwachtingen van de maatschappij. De één heeft baat bij het direct vinden van werk, de ander heeft meer tijd nodig om zich op sociaal gebied te ontwikkelen volgens de normen van Nederland. De overheid maakt algemene regels, maar een persoonlijke aanpak is nodig. Daarvoor moet meer ruimte komen. We constateren dat in Lelystad, middels onze netwerkaanpak, partners hier meer van doordrongen zijn. Samen zoeken we, met de cliënt naar de beste "kickstart" voor integratie. Sinds april 2016 zijn we gestart met een netwerkaanpak waarin het coachen naar zelfredzaamheid centraal staat. Dit betekent inzetten op zelf doen en daarvoor oefenen. We houden dit bij middels de zelfredzaamheidsmatrix. Hierdoor worden de vaardigheden van cliënten aangesproken en versterkt. Bovendien vragen we hen hun sociale netwerk in te zetten. We ervaren dat cliënten sneller zelfstandig zaken regelen (zoals zelf de aanmelding voor een peuterspeelzaal regelen). Er is vanuit deze werkwijze veel meer aandacht voor vertrouwen scheppen en geven. Dit maakt cliënten scherper op "het zelf doen": zij willen ook niet zondermeer terugvallen op het eigen netwerk. Hierin is wel van belang dat cliënten eerst kunnen oefenen met begeleiding en kunnen terugvallen op een maatschappelijk begeleider. Netwerkaanpak maatschappelijke begeleiding: cliënten maken meer gebruik van de reguliere voorzieningen in de stad. In het participatieverklaringstraject ligt de nadruk op het bezoeken van lokale instanties, maatschappelijke knooppunten waardoor cliënten sneller kennis maken met de sociale kaart van Lelystad. Daarbij is het wel zo dat mensen met weinig taalvaardigheden en geen sociaal netwerk het moeilijker hebben en qua begeleiding meer tijd en aandacht vergen. Ook van belang: netwerkpartners meenemen en blijven trainen op "empoweren werken" met statushouders. Een goed beeld van de resultaten van deze nieuwe aanpak is nog niet goed te maken omdat het nog maar kort geleden is ingezet.	Zelf ervaren met begeleiding. Er is veel kennis en informatie nodig zodat cliënten weten wat er speelt, hoe de dingen gaan zoals ze gaan. Ook: goede instructies voor te nemen stappen, en daarna vertrouwen geven. Verder van belang: instanties zouden meer tijd moeten vrijmaken om mensen te laten oefenen met bv. het Nederlands. Bijvoorbeeld aan de telefoon: niet zomaar omschakelen naar Engels, geef mensen de tijd om in het Nederlands de zaken te regelen. Zie verder ook antwoord op vraag hierboven. Het gaat steeds beter in Lelystad: partners werken intensiever samen, hebben ook steeds meer vertrouwen in elkaar. Dat helpt maatwerk te leveren voor de integratie van statushouders. Onafhankelijke van een uitkering werk vinden: dat is vrijwel niet aan de orde in Lelystad.	Inburgeringstraject: mag intensiever, meer maatwerk en flexibeler. Meer docenturen en in de groepen meer niveaugelijkheid. Meer zicht op aanmelding en vorderingen, zeker ook bij niet-vluchtelingen. Participatieverklaringstraject: houdt het lokaal. Het traject in Lelystad is gericht op bezoeken aan locaties in Lelystad. Dat werkt. Mensen raken meer vertrouwd met hun leefomgeving, maken kennis met anderen en durven sneller ergens op af te stappen. We merken dat deelnemers na bezoeken, zichzelf of gezinsleden aanmelden voor cursussen van de instantie waar ze op bezoek zijn geweest. Ook geven statushouders zelf vaker aan vrijwilligerswerk te willen doen.	Eens	Oneens

25	Maastricht	De gemeente vangt geen vluchtelingen op, dat doet het COA. Voor cijfers – ook met betrekking tot de opvang van vluchtelingen in de locaties in Maastricht – verwijzen we u dus naar het COA. De gemeente Maastricht moet vanuit de taakstelling statushouders huisvesten. Tussen 2015 en 2018 zijn 711 statushouders gehuisvest in de gemeente. De herkomst is verschillend, maar het betreft hoofdzakelijk Eritrea, Syrië, Irak, Iran en Afghanistan. Circa 65% van deze doelgroep zit momenteel in de bijstand. In dat kader is de gemeente Maastricht diverse re-integratie projecten gestart. De resultaten van deze projecten zijn goed en worden ook in 2018 gecontinueerd.	De gemeente is sinds 2013 niet meer verantwoordelijk voor de inburgering, waardoor de gemeente geen zicht heeft op de concrete resultaten. Zonder cijfermatige onderbouwing begrijpen wij wel uit het werkveld van de consultants van sociale zaken, dat de landelijke cijfers over het slagingspercentage binnen 3 jaar in grote lijnen overeenkomen met de cijfers in Maastricht.	De statushouder wordt nog niet als een specifieke doelgroep gezien. Vaak moet maatwerk geleverd worden en dat blijkt in de praktijk binnen de afgesproken structuren lastig te realiseren.	De taal leren, inburgeren en werken of een opleiding volgen is van groot belang. Een duaal traject hierin volgen is goed. Dus terwijl je inburgert ook werken of studeren. Wat betreft de integratie is de gemeente Maastricht actief met diverse projecten en initiatieven. Zo heeft de gemeente Maastricht een samenwerkingsverband opgericht met het COA waarin de match wordt gemaakt tussen de vragen van asielzoekers en het aanbod van vrijwilligers in de stad. We zien hier dat fantastische initiatieven opgestart worden die de integratie bevorderen. Daarnaast is de stad zich bewust van de opgave die er ligt met betrekking tot de integratie van de statushouders. Deze opgave is nog onvoldoende in beeld en kent nog vele vraagstukken die beantwoord moeten worden.	De gemeente Maastricht heeft het pamflet ondertekend van de VNG waarin de gemeente de regie op de inburgering claimt. Om de regie te kunnen voeren moeten dan wel de hiervoor benodigde financiële middelen bij de gemeente ondergebracht worden.	De gemeente is niet ontevreden over de integratie maar streeft naar nog betere resultaten.	Op het gebied van re-integratie, onderwijs en participatie kunnen we door middel van betere samenwerking en het bieden van meer maatwerkoplossingen betere resultaten boeken.																																				
26	Oss	De landelijke taakstelling Oss voor 2015,2016,2017 bedroeg in totaal 507 personen. In totaal hebben we in deze jaren 547 personen gehuisvest (alle leeftijden). 52% komt uit Syrië, 30% uit Eritrea en 18% divers (o.a. Irak en Iran). Het volgende staatje laat de instroom en uitstroom bijstand van vergunninghouders vanaf 2013 zien, met daarbij de uitstroomredenen. <table><tr><td></td><td></td><td>2013</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Instroom</td><td></td><td>19</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Uitstroom</td><td>werk</td><td></td></tr><tr><td></td><td>onderwijs met stufi</td><td></td></tr><tr><td></td><td>verhuizing</td><td></td></tr><tr><td></td><td>inlichtingenplicht</td><td></td></tr><tr><td></td><td>anders</td><td></td></tr><tr><td></td><td>totaal</td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Actief</td><td></td><td>9</td></tr></table>			2013				Instroom		19				Uitstroom	werk			onderwijs met stufi			verhuizing			inlichtingenplicht			anders			totaal					Actief		9	De inburgering verloopt langzaam, maar dat is niet anders dan dat we verwacht hadden. Ervaringen vanuit het verleden met inburgering en (uitgenodigde) vluchtelingen hebben ons geleerd dat het leren van de taal en het meedoen in de samenleving tijd nodig heeft. Zeker als er zorgen zijn over familie en gezinnen nog niet compleet zijn vraagt dit veel energie van de vergunninghouder. Deze energie kan dan niet gebruikt worden voor het meedoen in de nieuwe leefomgeving.	• Taal • Cultuurverschillen • Mindset / verwachtingen over en weer • Zorgen over familie/gezinshereniging • (Psychische) gezondheidsproblemen	Dit is afhankelijk van de kennis en kunde van de betreffende vergunninghouder. Ook voor vergunninghouders geldt dat maatwerk nodig is. De grote lijnen in Oss zijn: – Jonge vergunninghouders met een redelijk tot goed leervermogen een intensief inburgeringsprogramma aanbieden waarin ze de hele week bezig zijn met Nederlands, Engels en rekenen. Binnen een jaar kunnen ze dan het inburgeringsdiploma halen en doorstromen naar een MBO of HBO opleiding. – Vergunninghouders die niet past en/of graag snel willen gaan werken gaan 3x per week naar inburgeringsles en krijgen daarnaast een cursus Werken aan Werk in de eigen taal aangeboden. Deze cursus is vooral gericht op de mindset van de vergunninghouder: 'wat kan ik in Nederland doen, wat kan ik verwachten en wat wordt van mij verwacht'. Wanneer de vergunninghouder het Nederlands redelijk beheerst gaat hij/zij verder in het traject. Er zijn dan diverse mogelijkheden: – Werkervaring opdoen in het gemeentelijke trainingscentrum gecombineerd met inburgering en taal op de werkvloer; – Meedoen met een leerwerktraject. Hierin wordt 1 dag per week inburgering gecombineerd met een werkinhoudelijk traject. In 2017 hadden we leerwerktrajecten gericht op logistiek, glas- en gevelreiniging en dienstverlening. Al deze trajecten zijn met baangarantie; – Een werkervaringsplek of proefplaatsing, gecombineerd met inburgering; – Betaald werk, fulltime of parttime gecombineerd met inburgering in de avonduren; – Vrijwilligerswerk gericht op meedoen in de samenleving, gecombineerd met inburgering. De resultaten die we met deze aanpak behalen zijn hoopvol. De eerste uitstroom wordt nu duidelijk en hopelijk wordt deze trend in 2018 voortgezet.	De regie op de inburgering zou bij de gemeenten moeten liggen. Wanneer een gemeente meer kan sturen op inhoud en inzet verwachten we dat er betere resultaten te behalen zijn. Inburgering moet, nadat een basisniveau bereikt is, zoveel mogelijk gecombineerd worden met een opleiding of werk. Ook moet doorstuderen op MBO of hoger beter aansluiten op of gecombineerd worden met inburgering. Inburgering moet flexibeler ingezet kunnen worden. Nu kunnen vergunninghouders maar voor 3 dagdelen per week lenen bij DUO. Dit zou veel meer maatwerk moeten zijn. De participatiewet, wet inburgering en wet educatie moeten elkaar aanvullen en zo mogelijk samengevoegd worden. Een nieuwe uitvoeringswet voor vergunninghouders is niet gewenst. Dat brengt afstemmingsproblemen met zich mee, naast nieuwe werkwijze, werkprocessen etc.	Eens	Eens
		2013																																										
Instroom		19																																										
Uitstroom	werk																																											
	onderwijs met stufi																																											
	verhuizing																																											
	inlichtingenplicht																																											
	anders																																											
	totaal																																											
Actief		9																																										
27	Roosendaal	<i>Hoeveel vluchtelingen heeft uw gemeente sinds 2015 opgevangen?</i> 2015= 136 2016= 179 2017= 59 Totaal 374 <i>Uit welke landen komen de mensen?</i> 17 Afghanistan 94 Eritrea 2 Guinea 3 Ethiopië 3 Irak 2 Iraans 1 Libanon 2 Mongolië 4 Sierra Leone 1 Soedan 1 Somalië 244 Syrië <i>Hoeveel vluchtelingen van deze groep zitten in de bijstand?</i>	Als extra aandacht aan deze doelgroep wordt gegeven dan kunnen redelijke resultaten worden bereikt. Dit is ook conform de verwachtingen.	- Beperkte inzage op kwaliteit van inburgeringstrajecten en ontbreken van regie vanuit gemeente. - Indien men overdag wil participeren loopt er tegenaan dat er te weinig aanbod is voor avondgroepen voor inburgering. - Psychische problematiek en de aansluiting op geestelijke gezondheidszorg vanwege grote culturele verschillen - Ten aanzien van de jeugdige statushouders lopen we er tegenaan dat er te weinig aanbod is op gebied van beschermde woonvormen naast het gegeven dat deze groep zeer veel aandacht vraagt op hun weg naar zelfredzaamheid.	Begeleiding naar werk is de beste manier. Voor een aantal mensen is de afstand naar werk echter te groot, deels door taal, deels door onbekendheid bij werkgevers en deels door achterliggende problematiek die een belemmering vormt naar werk. Zoals we bij vraag 1 al hebben aangegeven willen we bereiken dat mensen zoveel mogelijk en naar vermogen participeren in de samenleving. Bij voorkeur in de vorm van betaald werk. Als dat niet haalbaar is dan via vrijwilligerswerk; leer-werktrajecten of scholing naar startkwalificatie.	- Meer regie op de inburgering - Betere aansluiting geestelijke gezondheidszorg en daaraan gerelateerde voorzieningen	Oneens	Oneens																																				

		<i>Hoeveel vluchtelingen zijn uitgestroomd uit de bijstand en wat zijn ze gaan doen?</i> We hebben daar geen specifieke registratie op, wel hebben we vorig jaar een pilot voor statushouders uitgevoerd met Werkplein Hart van West-Brabant waarin de nadruk meer lag op participeren. Van de 25 personen zijn er 2 uitgestroomd naar werk en de helft van deze groep is op enigerlei wijze geactiveerd via werkplein, leer-werktrajecten, werkstages en toeleiding naar startkwalificatie. Naar aanleiding van deze gegevens is besloten om het project op grotere schaal voort te zetten.						
28	Schiedam	Sinds 1 januari 2015 heeft Schiedam 402 statushouders (vluchtelingen met een verblijfstatus) gehuisvest. De gemeente Schiedam heeft geen vluchtelingen opgevangen. Deze statushouders hebben -voor zover we dat hebben kunnen achterhalen- de volgende nationaliteiten: - Afghaanse - Amerikaans - Oezbekistaanse - Burundische - Eritrese - Iraakse - Iraanse - Jemenitische - Jordaanse - Kongolese - Macedonische - Soedanese - Somalische - Statenloos - Surinaamse - Syrische - Ugandese - Onbekend De groep Syriërs en Eritreers vormen de grootste groep die zijn gehuisvest vanaf 2015 binnen Schiedam. Op dit moment ontvangen 234 statushouders die na 1-1-2015 zijn ingestroomd een bijstandsuitkering. De uitstroom van statushouders (die na 1-2015 zijn ingestroomd) bedraagt 42 kandidaten. De statushouders die uitgestroomd zijn doen de volgende werkzaamheden. Steigerbouw, bouwopruimer, studeren, tuinbouw, lasser, ict, productie.	Inburgering en integratie zien wij als twee verschillende zaken. Inburgering is iets waar gemeenten, nu het rijk heeft bepaald dat de regie vanaf 2013 bij de nieuwkomer zelf ligt, moeilijk grip op hebben. Gevolg is dat veel statushouders in niet passende trajecten komen en wellicht ook in de schulden geraken doordat ze de inburgering niet binnen drie jaar afronden. Om die reden pleiten gemeenten ook om de regie op de inburgering weer terug te krijgen. Als gemeente krijgen we geen inzicht in de resultaten en is onze mogelijkheid tot adviseren over welk inburgeringstraject bij een nieuwkomer past zeer beperkt. Op integratie van de doelgroep hebben we wel invloed. Veel partijen in de stad werken hierin (steeds beter) samen. T.a.v. integratie van de doelgroep hebben we het afgelopen jaar belangrijke stappen gezet. Door de inzet (vanaf half 2015) van pro actieve begeleiding binnen een woonlocatie voor (met name) Syrische statushouders heeft de gemeente ondervonden dat dit type begeleiding zeer waardevol is. Om die reden gaan we vanaf 1 februari ook coaches in zetten die de statushouders pro actief gaan begeleiden in eigen taal en gaan ondersteunen in het hele traject van inburgering en integratie. Door de inzet van bovengenoemde (tijdelijke) woonlocatie heeft de gemeente Schiedam daarnaast gezien dat het hebben van een plek waar statushouders hadden naar toe kunnen gaan met hun vragen zijn meerwaarde heeft aangetoond. Om die reden is er nu een trefpunt georganiseerd in de stad waar men terecht kan voor advies en voor activiteiten, gericht op integratie en participatie.	- Schurende wet- en regelgeving (Participatiewet, Inburgeringswet en Leerplichtwet) - Onvoldoende kennis van de diverse culturen bij professionals die de begeleiding moeten geven - Onvoldoende mogelijkheden voor maatwerk in de inburgering (schoolvakanties, groepsgrootte, niet meer dan € 1250,- facturatie per kwartaal) - Onvoldoende financiën om duale trajecten met bijvoorbeeld werkgevers vorm te geven (investering in taal op de werkvloer en werknemersvaardigheden) - ONA en inburgering sluiten vaak niet aan op de realiteit van alledag en de belevingswereld van de statushouders. - Terughoudendheid bij werkgevers om de statushouder een kans op een baan te geven. - Zorgen om families in land van herkomst of gezinshereniging proces dat te lang duurt; hierdoor komen de statushouders niet verder in hun integratieproces en staan ze stil.	Door de inzet van duale trajecten, waarbij de nieuwkomer naast de inburgering hetzij (vrijwilligers)werk doet, hetzij start met een opleiding in de richting die bij de persoon past. Insteek is dat er per persoon moet worden gekeken naar wat past en mogelijk is, maatwerk dus. In Schiedam worden er steeds meer trajecten ontwikkeld die duaal zijn. Zo is er in 2017 een scholingstraject voor statushouders gestart bij Lentiz Life waarbinnen statushouders zich, naast het volgen van inburgeringslessen en rekenen/ICT, kunnen oriënteren op een vervolgopleiding binnen het MBO en op de arbeidsmarkt. Andere duale trajecten in samenwerking met hogescholen en sectoren zoals transport en de bouw worden momenteel uitgewerkt.	Regie vanuit gemeenten op de inburgering helpt ons nieuwkomers goed te begeleiden in hun keuze voor een taalaanbieder én gedurende hun hele traject. De keuze voor een taalaanbieder, en ook voor een gewenst eindniveau, is immers bepalend voor de mogelijkheden die de nieuwkomer heeft binnen de onderwijs- en arbeidsmarkt. Daarnaast is deregulatie nodig. De statushouder heeft te maken met zowel de participatiewet, de inburgeringswet en de leerplichtwet. We zouden moeten kijken naar wat de persoon nodig heeft, en niet naar welke organisatie vindt dat de door hen uit te voeren wetgeving leidend moet zijn. Het is niet onlogisch dat nieuwe statushouders in eerste instantie in de bijstand terecht komen, het is onwenselijk dat ze in de bijstand blijven. Zorg voor ieder dat men een startkwalificatie voor onze arbeidsmarkt krijgt, bij voorkeur aansluitend op zijn/haar capaciteiten. Mogelijk is de oplossing te vinden in BBL constructies waarbij je de inburgering hieraan koppelt. Op deze manier leren de statushouders een vak en de taal. Bij 'niet-willers' kun je andere trajecten inzetten.	De eerste opvang van statushouders gaat goed, maar t.a.v. de daadwerkelijke integratie moeten nog stappen gezet worden.	Oneens, omdat de regie op de inburgering een essentieel instrument is voor gemeenten en alle mogelijkheden die er zijn nog niet optimaal benut worden.
29	Tilburg	De gemeente Tilburg heeft vanaf 2015 1500 statushouders opgevangen. Deze mensen kwamen voornamelijk uit Syrië en Eritrea. In de bijlage kunt u de cijfers met betrekking tot de uitstroom terug vinden tot 1-1-2018. De gemeente Tilburg is in 2015 de samenwerking met het COA aangegaan om er voor te zorgen dat iedereen die wordt opgevangen in de opvanglocatie Jozefzorg te Tilburg, ook huisvesting krijgt in Tilburg. Op die manier konden we in een heel vroeg stadium starten met integratie en participatie (al in de opvanglocatie en al vóór verblijfsvergunning). In de opvanglocatie Jozefzorg is destijds een pilot gestart waarin vrijwilligerswerk en sport- en spelactiviteiten werden aangeboden. Ook werd er o.a. kinderopvang en taallessen geregeld. Vervolgens werd er na verblijfsvergunning nog meer geïnvesteerd in het vergroten van het netwerk. Dit is ook de aanpak die nu wordt voorgesteld in het regeerakkoord en vanuit onze ervaring kunnen we aangeven	Met behulp van klantregie hebben we hier nu veel meer grip op gekregen. De statushouder krijgt een voorschakelprogramma vanuit de gemeente aangeboden (TOP programma) waaruit moet blijken wat zijn taal- en leerbaarheid is. Ook moet hieruit blijken wat de mogelijkheden richting werk of opleiding zijn. Dit TOP programma duurt 3 maanden en is een intensief programma. N.a.v. de resultaten uit het TOP programma wordt een plan van aanpak opgesteld samen met de statushouder. Er wordt dan ook bekeken welke taalschool en/of inburgeringscursus het beste past bij de persoonlijke situatie. Dit is echter een nieuwe manier van werken vanaf 2016. De statushouders die eerder in Tilburg zijn komen wonen, worden met terugwerkende kracht opgeroepen door het klantregieteam en gezamenlijk wordt bekeken of zij ondersteuning en/of begeleiding nodig hebben bij het combineren van werk/opleiding met	De begeleiding van statushouders betreft maatwerk. Er is sprake van een taalbarrière en een cultuurverschil, maar regelmatig ook van ook trauma's, stress en als gevolg daarvan gezondheidsklachten. Er moet goed gekeken worden wat passend is in de begeleiding van de statushouder richting werk. Door de inzet van een klantregieteam kan de gemeente Tilburg nu meer maatwerk bieden. Wat voor de gemeente Tilburg de grootste uitdaging is, is de inburgeringscursus aan te laten sluiten bij de werk- en opleidingstrajecten. Hierin zijn we al redelijk ver, maar het is nog steeds in de ontwikkelfase. Ook is de opvanglocatie Jozefzorg inmiddels gesloten en missen wij nu de mogelijkheid van vroegtijdige integratie en participatie, wat wij ontwikkeld hebben tijdens de eerdergenoemde pilot vanaf 2015 tot	In 2015 is een AZC geopend in de gemeente Tilburg (opvanglocatie Jozefzorg). Zoals eerder genoemd is met het COA destijds de afspraak gemaakt dat iedereen die wordt opgevangen in Tilburg ook in Tilburg gehuisvest wordt en zijn we een pilot gestart in de opvanglocatie met vroegtijdige integratie en participatie. Vervolgens zorgen de klantregisseurs in de gemeente Tilburg er voor dat statushouders zo snel mogelijk een duaal traject kunnen volgen. We zien hiermee dat statushouders eerder participeren en in veel gevallen ook de Nederlandse taal sneller leren. Momenteel wordt dit beleid geëvalueerd en daaruit moet de daadwerkelijke effectiviteit gaan blijken. Wel zien wij dat er statushouders zijn die direct vanuit de opvanglocatie in Tilburg betaald werk hebben gevonden en geen uitkering hebben aangevraagd na huisvesting in de gemeente. Het betreft hier een zeer klein aantal, maar voorheen was dit aantal nagenoeg nihil. Bij de opzet van ons Actieplan Vluchtelingen en de uitwerking daarvan in de bovenbeschreven werkwijze hebben we de aanbevelingen van de WRR in het rapport 'Geen tijd te verliezen: van opvang naar integratie van asielmigranten' uit	Er wordt veel gesproken over het terugleggen van de regie bij de gemeenten m.b.t. de inburgeringscursussen. Wat hier precies onder wordt verstaan is nog niet duidelijk. Voor de gemeente Tilburg is dit wel duidelijk. Wij vragen echter wel nadrukkelijk aandacht dat dit gepaard dient te gaan met beschikbaarstelling van voldoende middelen. Het klantregieteam in Tilburg is inmiddels geïmplementeerd. De klantregisseurs hebben de regie gepakt en zorgen er samen met de verschillende partners in de stad voor dat de statushouder de juiste begeleiding krijgt, een netwerk kan opbouwen en zo snel mogelijk een duaal traject kan	Zoals aangegeven zijn wij van mening dat wij met het aanstellen van o.a. het klantregieteam, het aanbieden van het TOP programma en de samenwerking met de verschillende partners in de stad op de goede weg zitten.	De begeleiding van nieuwkomers in de gemeente wordt opgepakt door de verschillende partners in de stad onder de regie van de klantregisseur. Met het verdwijnen van de opvanglocatie Jozefzorg is voor de gemeente Tilburg echter ook de mogelijk verdwenen om de integratie en participatie vroegtijdig op te pakken. Dit zouden wij graag anders willen zien. Daarnaast zou het goed zijn als de regie m.b.t. inburgering ook formeel bij de gemeente komt te liggen.

		dat deze aanpak werkt! Naast deze aanpak, zijn we gestart met de implementatie van een klantregieteam statushouders. De klantregisseur vanuit de gemeente leert de statushouder al kennen in de opvanglocatie. Op het moment van verhuizing naar een woning (in Tilburg) vind er een warme overdracht plaatst tussen casemanager van het COA, klantregisseur van de gemeente en de statushouder zelf. De statushouder wordt opgevangen in de wijk waar hij komt te wonen door wijkteams (die hij al had leren kennen in de opvanglocatie) en vervolgens gaat hij regelmatig op gesprek bij de klantregisseur van de gemeente die zijn vaste aanspreekpunt is binnen de gemeente. Zo snel mogelijk na huisvesting wordt de statushouder aangemeld voor de voor hem passende modules van het TOP programma (Taal, oriëntatie en participatie). Dit is een voorschakeltraject wat wordt aangeboden door de gemeente Tilburg en wat moet zorgen voor een duidelijk profiel, taalmogelijkheden en leerbaarheid. Ook wordt aan de statushouder oriëntatie cursussen aangeboden m.b.t. de arbeidsmarkt, stad en samenleving. Dit om de aansluiting met de arbeidsmarkt zo goed mogelijk te maken. Tot slot volgt uit een plan van aanpak, wat samen met de statushouder zelf wordt opgesteld, wat het best mogelijke traject is om te volgen. Dit zal altijd een duaal traject zijn en de klantregisseur kijkt hierbij mee naar een passende inburgeringscursus. De klantregisseur is vervolgens het vaste aanspreekpunt bij de gemeente voor de statushouder en geeft hem begeleiding gedurende minimaal een jaar. Voorafgaand aan de implementatie van het klantregieteam is het Overbruggingsexperiment opgezet in Tilburg. Binnen het Overbruggingsexperiment hebben we alvast ervaring opgedaan met de begeleiding van statushouders richting duale trajecten, warme overdracht vanuit het COA naar de gemeente, opstellen van een klantprofiel, en hebben we vooral veel input opgehaald bij de doelgroep zelf. Dit experiment is geheel opgegaan in het klantregieteam toen zij van start gingen in juli 2017. Het overbruggingsexperiment heeft 5 maanden gelopen en de resultaten zijn terug te vinden in de bijlage.	inburgering. Zo nodig wordt er (in overleg met de statushouder) overgestapt naar een andere inburgeringsschool. Doel is dat iedere statushouder een duaal traject volgt.	en met 2017.	2015 nagenoeg allemaal overgenomen. Wij zijn van mening dat een vroegtijdige integratie en participatie (startend in de opvanglocatie) de beste manier is om te integreren en participeren. Dit kan echter enkel werken indien de vluchteling, asielzoeker of statushouder ook huisvesting krijgt aangeboden in de regio of gemeente waar hij opgevangen wordt, zodat hij het netwerk wat hij heeft opgebouwd ook kan gebruiken na huisvesting in de regio/gemeente. Zoals aangegeven is in Tilburg de opvanglocatie inmiddels gesloten door het COA, maar de regio Hart van Brabant is momenteel met het COA in gesprek om de werkwijze van de pilot, die in de gemeente Tilburg heeft gedraaid, te kunnen continueren vanuit de opvanglocaties in de regio Hart van Brabant (Oisterwijk en Gilze). Als die afspraak is gemaakt, kan de regio investeren in vroegtijdige integratie en participatie in de regio-opvanglocaties. De verschillende gemeenten in de regio Hart van Brabant hebben hiertoe samenwerkingsafspraken opgesteld.	volgen. De voorzichtige resultaten geven ons het gevoel dat we op de goede weg zijn. Deze manier van werken is echter gefinancierd tot eind 2018. Dit mede uit de (extra) middelen van het Bestuursakkoord tussen Rijk en VNG over de opvang vluchtelingen. Het is dus zeer de vraag of het klantregieteam vanaf 2019 werkzaam kan blijven. Daarnaast is het nodig dat met name de 'kansrijke' asielmigranten worden opgevangen in kleinere opvanglocaties in gemeenten of in regio's waar zij ook gehuisvest worden. Op die manier kan de gemeente al in een vroegtijdig stadium samenwerken met het COA in de begeleiding van de migranten en kijken naar wat passend is (inburgering, werk, opleiding, etc) en hiervoor een goed duaal traject aanbieden vanaf het moment van huisvesting in de gemeente.		
30	Venlo	• Vanaf 2015 in totaal 706 nieuwe inwoners met een asiel achtergrond • Hiervan zijn 488 volwassenen • Het merendeel van de volwassenen is niet in staat om in eigen financiën te voorzien. Vooral gedurende de eerste jaren dat men nog aan het inburgeren is. • Van deze groep zijn 50 personen door werk uit de bijstand • Landen van herkomst: merendeel Syrië gevolgd door Eritrea	• De inburgering verloopt moeizamer dan gehoopt. Met name de taalverwerving en de aansluiting bij (niet vluchteling) sociale netwerken verloopt traag vanuit de inburgering. • De inburgering en de participatiewet zijn tegengesteld aan elkaar en leiden tot frictie, welk op haar beurt leidt tot extra overleg en afstemming. • De integratie verloopt in verschillende snelheden. Op sommige plekken erg goed door lokale betrokkenheid terwijl het op andere plekken moeizaam verloopt omdat de sociale setting waar statushouders in gehuisvest (kunnen) worden al zeer zwak/ kwetsbaar was.	• De tegenstrijdigheid tussen de participatiewet (iedereen moet werken, financiële consequenties zijn voor de gemeente) en de inburgeringswet (iedereen moet inburgeren). • De beschikbaarheid van de voldoende (zinvol) vrijwilligerswerk om statushouders die nog niet klaar zijn voor de arbeidsmarkt naar toe te begeleiden. • Privacy regels: vanuit de hulpverlening zouden de betrokken partijen idealiter een volledig beeld hebben van de nieuwkomers (inkomend, netwerken, gezondheid, inburgering, huisvesting). Er zijn echter beperkingen om (a) deze informatie te verzamelen en (b) te delen.	• In een zo vroeg mogelijk stadium nieuwkomers begeleiden naar een betaalde baan. Dit lukt steeds beter, echter de plaatsing op duurzame banen (en rekening houden met het talent) zal extra inzet vergen. • Voor statushouders die dit niet direct lukt doorverwijzen naar vrijwilligerswerk. Dit lukt beperkt. • Verbinden van statushouders met buurt en omgeving om zo lokale netwerken te laten ontstaan. Dit lukt beperkt en laat zich moeilijk sturen. Vooral in reeds kwetsbare wijken is dit een extra opgave. Dit laatste (essentiële) deel van de integratie moet vanuit de samenleving zelf komen.	• Betere informatie-uitwisseling/ afstemming rondom de inburgering van statushouders. Lees: informatie delen met duo. • Betere aansluiting van de kinderopvangtoeslag bij de opgaven rondom integratie en inburgering. Zo leidt de eigen bijdrage er toe dat slechts één van de ouders zich echt kan richten op inburgering. • Geomerkte rijksmiddelen voor de begeleiding en integratie van statushouders. Indien alles via de 'algemene pot' binnen komt dat ontstaat er lokaal een risico op een andere inzet a.g.v. andere prioriteiten.	Eens	Eens, de instrumenten zijn er wel, de middelen om ze in te kunnen zetten (geld) is een ander verhaal

				Ter verduidelijking: dit is geen pleidooi voor minder privacy, het geeft alleen aan dat het lastig is om vanuit een integraal beeld te handelen.																																												
31	Zaanstad	Tussen januari 2013 en december 2017 zijn 1000 statushouders gehuisvest in gemeente Zaanstad. Daarvan zijn 600 statushouders 18 jaar of ouder en op 31 december 2017 nog steeds woonachtig in Zaanstad. 540 hiervan hebben op 31 december 2017 nog een uitkering (niet altijd een volledige uitkering). Voor 2017 werden statushouders niet actief begeleid richting scholing en werk. Daarom weten we de reden van uitstroom uit de uitkering van voor 2017 alleen als zij zelf een reden hebben opgegeven. Vanaf 2017 is dit, door de intensieve aanpak van Zaanstad en de wens om te monitoren, altijd geregistreerd. Vanaf 2017 zijn ook alle statushouders opgeroepen voor een gesprek en is hun situatie in beeld gebracht. Het gaat hierbij om ongeveer 450 statushouders wiens situatie niet goed in beeld was. Sinds eind 2017 is de situatie van alle statushouders in beeld. Op basis van de gesprekken wordt iedereen begeleid naar een passend werk-, scholings of anderszins voorbereidend traject richting participatie. Cijfers in een tabel samengevat: <table><tr><td></td><td colspan="2">2013 - 2016</td><td colspan="2">2017</td></tr><tr><td></td><td>Perc enta ge</td><td>Aant al</td><td>Perc enta ge</td><td>Aant al</td></tr><tr><td>Uitgestroomd wegens studie</td><td>2,67 %</td><td>16</td><td>0,17 %</td><td>1</td></tr><tr><td>Studie naast uitkering</td><td>Onbekend</td><td></td><td>1,67 %</td><td>9</td></tr><tr><td>Uitgestroomd wegens betaald werk, voldoende ander inkomen of start eigen bedrijf</td><td>3,5 %</td><td>21</td><td>1,83 %</td><td>11</td></tr><tr><td>Betaald werk of start eigen bedrijf naast de uitkering</td><td>Onbekend</td><td></td><td>9,44 %</td><td>51</td></tr><tr><td>Stage, werkervaringsplaats of proefplaatsing</td><td>Onbekend</td><td></td><td>2,22 %</td><td>12</td></tr><tr><td>Vrijwilligers werk</td><td>Onbekend</td><td></td><td>16,67 %</td><td>90</td></tr></table>		2013 - 2016		2017			Perc enta ge	Aant al	Perc enta ge	Aant al	Uitgestroomd wegens studie	2,67 %	16	0,17 %	1	Studie naast uitkering	Onbekend		1,67 %	9	Uitgestroomd wegens betaald werk, voldoende ander inkomen of start eigen bedrijf	3,5 %	21	1,83 %	11	Betaald werk of start eigen bedrijf naast de uitkering	Onbekend		9,44 %	51	Stage, werkervaringsplaats of proefplaatsing	Onbekend		2,22 %	12	Vrijwilligers werk	Onbekend		16,67 %	90	Sinds de wijziging van Wet Inburgering per 1 januari 2013 hebben wij als gemeente geen rol meer bij inburgering van nieuwkomers. Dit wordt verzorgd door marktpartijen en biedt nieuwkomers de vrijheid om zelf een keus te maken in het beschikbare aanbod. Met een aantal grotere partijen in de regio hebben wij regelmatig overleg over kwaliteit en knelpunten in de inburgeringstrajecten. Wij zijn van mening dat de gemeenten weer invloed moeten krijgen op de inburgeringstrajecten. Taal en inburgeren moeten flexibel in te passen zijn in de parallelle trajecten en afgestemd zijn op de achtergrond en mogelijkheden van de vergunninghouder. De gemeente heeft hier zicht op en wil maatwerk leveren. Daarom is het nodig dat regelgeving, beleid en uitvoering op elkaar aansluiten en ruimte laten voor flexibiliteit in 'parallelle trajecten'. Bovendien is het belangrijk dat gemeenten meer mogelijkheden en instrumenten krijgen om te kunnen sturen en handhaven richting vergunninghouders en taalaanbieders.	Het in vraag 2 beschreven gebrek aan regie zorgt voor hinder in de begeleiding van nieuwkomers. Daarnaast maken nieuwkomers meer gebruik van zorgvoorzieningen dan autochtone Nederlanders. Dat geldt voor zowel de fysieke zorg als voor de psychische zorg. Veel voorkomende gezondheidsproblemen onder vluchtelingen zijn fysieke gevolgen van ondergegaan geweld of chronische klachten, en trauma gerelateerde psychische problemen zoals depressie, angst en posttraumatische stressstoornis. Deze problemen kunnen struikelblokken vormen in de begeleiding van de nieuwkomers. Verder kunnen culturele verschillen soms voor miscommunicatie zorgen tussen nieuwkomers en onze instituten en instellingen. De logica van processen en ongeschreven regels die hier gelden, zorgen regelmatig voor verwarring, miscommunicatie of verschillen in verwachtingen. Verder zorgt de onzekerheid over continuering van de middelen voor hindernissen bij het maken van plannen voor de langere termijn, bij het starten van nieuwe projecten, pilots en duurzame afspraken met partners.	De beste manier om te integreren hangt van de specifieke persoon en situatie af. Er is niet één werkwijze te verzinnen die voor iedereen even effectief zal zijn. In het algemeen is wel te zeggen dat een aanpak die vroeg start, zich alvast richt op de (toekomstige) woonomgeving van de nieuwkomer en die rekening houdt met de specifieke talenten en vaardigheden van de nieuwkomer een hoge kans van slagen heeft. In 2017 zijn we in Zaanstad begonnen met vroege inzet vanuit de azc's waar de statushouders verblijven voordat zij naar Zaanstad komen. Daarnaast zetten we vanuit onze programma-aanpak in op de verschillende fasen die voorafgaan aan betaald werk: vrijwilligerswerk, stages, werkervaringsplaatsen en proefplaatsingen. Ook blijven we experimenteren met verschillende trajecten op het gebied van participatie om de groep nieuwkomers steeds betere kansen te bieden om mee te doen aan de Zaanse samenleving.	In het nieuwe regeerakkoord worden op het gebied van inburgering ambities benoemd om nieuwkomers eerder uit de bijstandsuitkering te krijgen. Vanuit de G32 en de VNG wordt gelobbyd dat om dit te bereiken, het noodzakelijk is dat gemeenten weer invloed krijgen op de inburgeringstrajecten. Vanuit Zaanstad onderschrijven wij deze boodschap. Daarnaast hebben we door de incidentele middelen uit het Bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom een programma op kunnen zetten waarmee we kunnen investeren in de begeleiding en ontwikkeling van de nieuwkomers. De middelen uit dit akkoord reiken in Zaanstad tot eind 2018. Om de nieuwe aanpak te borgen en de vruchten te plukken van de investeringen die we doen en gedaan hebben, zijn extra rijksmiddelen voor de komende jaren belangrijk.	Eens	Oneens De inburgeringstrajecten zijn een groot en belangrijk onderdeel van de integratie en daar hebben we als gemeente momenteel niet voldoende regie over. Verder zijn wij wel van mening dat we naast het inburgeringstraject adequate instrumenten inzetten om de integratie te bevorderen (maar de middelen waaruit deze worden betaald lopen t/m eind 2018).
	2013 - 2016		2017																																													
	Perc enta ge	Aant al	Perc enta ge	Aant al																																												
Uitgestroomd wegens studie	2,67 %	16	0,17 %	1																																												
Studie naast uitkering	Onbekend		1,67 %	9																																												
Uitgestroomd wegens betaald werk, voldoende ander inkomen of start eigen bedrijf	3,5 %	21	1,83 %	11																																												
Betaald werk of start eigen bedrijf naast de uitkering	Onbekend		9,44 %	51																																												
Stage, werkervaringsplaats of proefplaatsing	Onbekend		2,22 %	12																																												
Vrijwilligers werk	Onbekend		16,67 %	90																																												

32	Zoetermeer	In onderstaande tabel kunt u de taakstelling van de jaren 2015, 2016 en 2017 van gemeente Zoetermeer en het werkelijk aantal gehuisveste vergunninghouders. <table><tr><th>Jaar</th><th>Taakstelling</th><th>Aantal gehuisveste vergunninghouders</th></tr><tr><td>2015</td><td>211</td><td>195</td></tr><tr><td>2016</td><td>350</td><td>370</td></tr><tr><td>2017</td><td>166</td><td>201</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>727</td><td>766</td></tr></table> In onderstaande tabel kunt u de uitstroomcijfers van de jaren 2015, 2016 en 2017 van gemeente Zoetermeer en het aantal vergunninghouders die parttime aan het werk zijn. <table><tr><th>Jaar</th><th>Uitstroom</th><th>Parttime werk</th></tr><tr><td>2015</td><td>16</td><td>55</td></tr><tr><td>2016</td><td>32</td><td>134</td></tr><tr><td>2017</td><td>45</td><td>53</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>93</td><td>242</td></tr></table> De meeste vergunninghouders uit onze doelgroep zijn afkomstig uit Syrië en Irak. Zoetermeer heeft 392 uitkeringsdossiers geregistreerd van vergunninghouders. In uitkeringsdossier kunnen meerdere vergunninghouders voorkomen, wanneer zij familie van elkaar zijn en op hetzelfde adres woonzaam zijn. Zoals uit bovenstaande tabel is af te leiden zijn er in totaal 93 vergunninghouders uitgestroomd. De reden van uitstroom is voornamelijk vanwege werk of een opleiding, ook bijvoorbeeld door een verhuizing.	Jaar	Taakstelling	Aantal gehuisveste vergunninghouders	2015	211	195	2016	350	370	2017	166	201	Totaal	727	766	Jaar	Uitstroom	Parttime werk	2015	16	55	2016	32	134	2017	45	53	Totaal	93	242	Deze doelgroep krijgt met flinke uitdagingen te maken zoals het leren van een nieuwe taal, het omgaan met nieuwe normen en waarden en mogelijke devaluatie van diploma's en vaardigheden. In Zoetermeer proberen wij de vergunninghouders zo goed mogelijk te ondersteunen met maatwerktrajecten om deze uitdagingen minder zwaar te maken voor de vergunninghouder. Participatieverklaringstraject De gemeente Zoetermeer heeft er voor gekozen samen met organisaties in de stad de nieuwe vergunninghouders een uitgebreid participatieverklaringstraject aan te bieden waarin de vergunninghouders naast het onderdeel Normen en waarden in een groot aantal workshops en excursies wegwijs gemaakt worden op het gebied van arbeid, scholing, financiën, zorg, wonen, welzijns- en sportvoorzieningen. Dit is een goede eerste stap in de integratie van de vergunninghouders. Taalverwerving Zoetermeer heeft extra ingezet op het leren van de taal. Zo is er in Zoetermeer het Taalhuis waar alle organisaties die taalondersteuning bieden in vertegenwoordigd zijn. Binnen het Taalhuis lukt het vrij goed om steeds weer nieuwe taalvrijwilligers te werven om nieuwe vergunninghouders te helpen de taal te leren. Organisaties hebben van de gemeente extra geld gekregen om extra taallessen te verzorgen. Er wordt extra ingezet op taal. Zo zijn er instrumenten als intensieve taallessen waarbij vergunninghouders met behulp van een docent in twee-of drietallen intensief met taal aan de slag gaan. In overleg met een werkgever en een taalaanbieder is er een traject opgezet waarbij vergunninghouders in de ochtend kunnen werken en in de middag op dezelfde locatie taallessen kunnen volgen. Door deze combinatie op dezelfde locatie mogelijk te maken, proberen wij de drempel voor de vergunninghouders te verlagen en krijgen zij de mogelijkheid om theorie in de praktijk toe te passen. Naast het leren van de Nederlandse taal is de devaluatie van diploma's voor hoogopgeleide vergunninghouders een struikelblok. Wanneer een vergunninghouder als arts werkzaam was in Syrië, wil dat niet automatisch betekenen dat hij/zij in Nederland ook als arts aan de slag kan met hetzelfde diploma. Vaak is er sprake van bijscholing en in sommige gevallen moet er zelfs opnieuw een studie gevolgd worden. Afgelopen december heeft de gemeente een convenant met de Stichting Vluchteling-Studenten UAF getekend . De Stichting Vluchteling-Student UAF begeleidt hoogopgeleide statushouders die in het land van herkomst een studie hebben afgerond bij het volgen van een studie of bijscholen in Nederland. Het taalonderwijs voor kinderen en jeugdige vergunninghouders is een belangrijke succesfactor voor de leerlingen. Echter ondervinden de onderwijsinstellingen en gemeente daarin best nog enkele uitdagingen. Denk hierbij aan de niveau verschillen tussen de leerlingen, waardoor het belangrijk is om de leerlingen in kleine groepen met veel individuele aandacht onderwijs te bieden. Veel leerlingen zijn erg getraumatiseerd wat het leerproces in de weg kan staan. Tot slot blijkt het voor de leerlingen nog erg lastig om regulier onderwijs te volgen, ook wanneer zij zo'n twee jaar taalonderwijs hebben gevolgd. Ook tijdens het reguliere onderwijs blijkt taalondersteuning nodig om het huiswerk te kunnen maken en de lessen voldoende te kunnen volgen. Oud-AMV's Zorgen maken we ons over de integratie van oud-AMV's. Dit zijn alleenstaande minderjarigen vergunninghouders die inmiddels 18 jaar zijn geworden. Vanaf dat moment worden ze geacht volwassen te zijn. Ze hebben dan geen voogd meer. Zijn verantwoordelijk voor hun leven, maar dat is een moeilijke opgave zonder de aanwezigheid van opvoeders in deze fase. Bij een deel van deze jongvolwassenen zien we soms grote problemen. De gemeente Zoetermeer heeft dit probleem erkent en extra geld uitgetrokken voor de begeleiding van deze jongvolwassenen.	Zoals eerder genoemd zijn taal, opleiding en cultuurverschillen aandachtspunten bij de begeleiding van een vergunninghouder. Daarnaast vraagt de privésituatie ook veel aandacht. Gezinshereniging. Momenteel is het regelmatig wachten op een woning voor gezinshereniging. Omdat de gemeente Zoetermeer in 2017 al ruimschoots aan haar taakstelling heeft voldaan wordt door het COA voor gezinshereniging woningen in de omliggende gemeenten gezocht. Dit loopt nog niet soepel waardoor de vergunninghouders langer dan afgesproken moeten wachten op een gezinshereniging. Dit leidt tot situaties waarbij een deel van de vergunninghouders al zelfstandig woont in een huis dat te klein is voor gezinshereniging, terwijl een deel van het gezin noodgedwongen nog steeds in een opvangcentrum woont. Naast het leren van de Nederlandse taal is de devaluatie van diploma's voor hoogopgeleide vergunninghouders een struikelblok. Wanneer een vergunninghouder als arts werkzaam was in Syrië, wil dat niet automatisch betekenen dat hij/zij in Nederland ook als arts aan de slag kan met hetzelfde diploma. Vaak is er sprake van bijscholing en in sommige gevallen moet er zelfs opnieuw een studie gevolgd worden. Afgelopen december heeft de gemeente een convenant met de Stichting Vluchteling-Studenten UAF getekend . De Stichting Vluchteling-Student UAF begeleidt hoogopgeleide statushouders die in het land van herkomst een studie hebben afgerond bij het volgen van een studie of bijscholen in Nederland. Privacywet bij hulp aan vergunninghouders met problemen Vluchtelingenwerk ervaart als struikelblok dat zij werken op basis van vrijwilligheid. Vergunninghouders vallen soms nog tussen wal en schip omdat meerdere partijen zich bezighouden met de begeleiding op diverse leefgebieden. Er kan nog meer verbinding komen tussen de partijen. De privacywet werkt hier soms ook belemmerend in. Inburgering is landelijk nog niet goed geregeld. Er zijn zorgen over de inburgering. De inburgering staat nu te ver af van de maatschappelijke begeleiding. Dit is het gevolg van de Inburgeringswet en de wijze waarop dit lokaal uitgevoerd moet worden.	Het vinden van de juiste ondersteuning blijft maatwerk. Er wordt eerst bekeken welke ondersteuning de vergunninghouder kansen biedt en wat belemmerend werkt. Er wordt veel gebruik gemaakt van duale trajecten, zoals inburgeringslessen combineren met een opleiding en/of werk. Uit de praktijk is gebleken dat dit een versterkend effect heeft. Om gelijk al uitkeringsonafhankelijk te worden is voor een groot deel van deze doelgroep nog een stap te ver. Er wordt daarom ook gekeken naar parttime werk, zodat de vergunninghouder deels eigen inkomen kan verdienen en daarnaast ook kan werken aan de inburgering.	Inburgering is maar een onderdeel van de integratie. We hebben dus de vraag verbreed naar wat heeft de gemeente van de overheid nodig om de integratie (beter) te begeleiden. Om de integratie te verbeteren zou de rijksoverheid meer middelen beschikbaar moeten stellen: a. om de groep oud-AMV's waar veel problemen zijn intensief te kunnen laten begeleiden. b. voor onderwijs aan kinderen van vergunninghouders. Voor alle leerlingen proberen gemeente en de onderwijsinstellingen te zoeken naar het hoogst mogelijke niveau. Dit vraagt veel begeleiding en ondersteuning. De gemeentes zou de regie over de inburgering moeten krijgen.	Deels mee eens/deels kan het altijd beter. Sinds 2015 hebben wij gaandeweg veel geleerd van deze doelgroep en ontwikkelen wij steeds meer instrumenten die beter aansluiten op deze doelgroep. Er zijn zeker nog een aantal aandachtspunten zoals hoe om te gaan met de privésituaties van de vergunninghouder.	Deels wel/deels kan het nog beter. De gemeente heeft een aantal instrumenten tot haat beschikking, maar ook dit kan nog beter. Zie antwoorden vraag 5
Jaar	Taakstelling	Aantal gehuisveste vergunninghouders																																				
2015	211	195																																				
2016	350	370																																				
2017	166	201																																				
Totaal	727	766																																				
Jaar	Uitstroom	Parttime werk																																				
2015	16	55																																				
2016	32	134																																				
2017	45	53																																				
Totaal	93	242																																				